

Rövidesen megszüntetik országaszerte a cenzurát

Iamandi belügyi alminiszter feltűnésteltő bejelentései a Kamarában — Cuza, mint a „keresztény nemzetvédelem megalapítója“, meg van elégedve önmagával

Április 12-én vonulnak be ez évben az ujoncok

Bucurestiből jelentik: A Kamara ma délutáni ülésén Moldoveanu Victor nemzeti-parsztpárti képviselő a cenzura tulkapásait tette szövé. Elmondotta, hogy Temesvárott a cenzura nem teljesíti azt a kötelességét, amelyre hivatva lenne. A kisebbségi lapokat terrorizálják, a „Vestul“ című román lapot pedig tönkreteszik.

Iamandi belügyminiszter azonnal válaszolt a felszólalásra. Kijelentette, hogy a cenzura rendkívüli intézkedés és érvénye nem tart sokáig. A cenzurát rövidesen megszüntetik. A tulkapásokat azonban addig is letörök. Moldoveanu képviselő megnyugvással vette tudomásul a miniszter választát.

Slavescu pénzügyminiszter az egyenesadók módosításáról szóló törvényjavaslatot terjesztette be, majd Petrescu ezredes (uniapárti) a rendőrségi szervezet és a közbiztonsági állapotok dezorganizált voltát bírálta élesen, mire Iamandi miniszter reflektált a felszólalásra. Nem felel meg a valóságnak — mondotta — hogy a liberális-párt választási célokra használta fel a rendőrséget. Ami a hivatalos személyek körüli közbiztonsági szolgálat megszigorítását illeti, erre az intézkedésre szükség volt a tömeges fenyegetések miatt és hogy meg ne ismétlődhessek az a sajnálatos eset, hogy felelős állásban levő politikust egyszerűen lelőjjenek, amint az a sinai állomáson történt. A biztonsági szolgálat számára 78 tagu biztonsági brigádöt szerveztek, vidékről a fővárosba hozott rendőri közegekből. A miniszter elismeri, hogy a főváros rendőrségi szolgálata kívánalmat hagy maga után, de kijelenti, hogy a hibákat korrigálják.

Milea Aurel (Argetoianu-párti) kéri az igazságügyminisztert, hogy tisztázza az ügyvédeknek a feleltől járó honoráriumának tarifáját, mert e téren zavaros helyzet uralkodik. Hasmas (liberális) az erdélyi és bánási postaviszonyokat illetőleg kér bizonyos felvilágosításokat, Iacobescu (nemzeti-parsztpárti) pedig a mezőgazdasági kamarák sorsáról interpellált.

Ezután a Kamara rátért a napirend tárgyalására: megszavazták az 1934. évi ujonckontingens bevonulásának időpontját szabályozó javaslatot.

Eszerint az ujoncok 1934. április 12-én vonulnak be.

A felirati vita folytatódott ezután. A vita során Cuza beszélt. Kijelentette, hogy abban a szerencsés helyzetben van, hogy megalapította a keresztény nemzetvédelem doktrínáját. Ő a keresztény nemzetvédelmi programot már 1889-ben fektette le, amikor még a hilerizmusnak híre-hurva sem volt. Bírálja a felirati javaslatot, amely szerint nem más, mint köz-helyek halmaza és — mondotta — maga az előadó sem hiszi komolyan azt, amit javaslatában állít. Frázisok és mindenki által jólismert dolgokat tartalmaz a javaslat, így például megállapítja, hogy „a templomot és az iskolát meg kell tartani...“

— Kérdezem, — mondotta Cuza — nem magától értetődő dolog ez? Miért kell hát akkor külön „leszögezni?“

A külpolitikai kérdésekkel foglalkozva, Cuza kijelenti, hogy a nemzetközi megállapodásokat csak szimpla, bármikor félrelökhető papírrongyoknak tartja. Rátér ezután arra,

hogy a feliratnak az a része, amely arról beszél, hogy a román kormány a Népszövetség magasabb ideáit tette magáévá, egyenesen nevetséges, mert a Népszövetség nem más, mint a zsidók ligája a többi nemzetek leigázására. 1923-ban — folytatta a képviselő — megszavazták az új román alkotmányt, amely tulzott jogokat biztosít az idegeneknek. Jobb lett volna ha a cuzistákat már előbb beengedik a Kamarába. Kijelentette Cuza, hogy Iamandi is az ő tanítványa, mire a miniszter megjegyezte, hogy akkoriban természetesen szintén voltak diákmozgalmak, de ezek nem voltak olyan szélsőségesek, mint most. Végezetül arról beszélt Cuza, hogy az általa vezetett mozgalom nagy hasznot hajt az országnak.

— Nekem sikerült megegyeznem, — mondotta — a kisebbségekkel. Megegyeztem a ruthénekekkel, a németekkel, sőt a magyarokkal is... Küzdök a kommunizmus ellen és védem a haza érdekeit...

A leszerelési probléma radikális megoldása:

Világbéke-konferenciát készít elő Amerika

Roosevelt, az Egyesült-Államok elnöke, megnemlémadási szerződések létrehozását javasolja a világ valamennyi országa közötti — Gömbös béke-nyilatkozata az osztrák-magyar-olasz tárgyalásokról

Londonból jelentik: Norman Dawis amerikai fődelegátus meglepetésszerűleg az angol fővárosba érkezett. A diplomata Londonba érkezése rendkívül fontos fordulatot jelent a leszerelési tárgyalások alakulására. Roosevelt elnök ugyanis meg-

NORMAN DAWIS
Amerika világbéke-delegátusa

bizta Norman Dawist, hogy az egész világra kiterjedő megnemlémadási szerződést ajánljon minden államnak. Ezt az egyezményt itt kellene megkötni Londonban és előzőleg az államok egy nagyobb konferenciát tartanának, amely után a pak-tumot aláírják, úgy, hogy lehetőleg egyetlen állam se maradjon ki belőle és ezt az egyezményt az egész világ lelkiismeretének oltalma alá helyezzék. Az amerikai főmegbízott egyébként holnap tárgyal Eden lord főpeccsétörrel. Megbeszéli vele Roosevelt eszméjét és ha lehet, közös megegyezéssel előbb 12 államot konferenciára kérnek fel, hogy a leszerelés problémáját ebben a formában igyekezzenek megvitatni. A konferenciára a szovjetet is meghívják.

A párisi Oeuve mai számában érdekes cikk jelent meg, amely beavatott helyről szer-

zett értesülések alapján közli, hogy hivatalosan a következőképpen ismertetik Franciaország magatartását a leszerelés kérdésében:

— A francia kormány megszakítja és nem hajlandó folytatni az eddigi engedékeny magatartást. A kormánynak tehát az lesz a legközelebbi lépése, hogy felhívja a legőbb katonai tanácsot Franciaország fegyveres készült-ségének alapos megvizsgálására. Ha a válasz kielégítő lesz, ami feltétlenül bizonyos, akkor a kormány határozott formában ki fogja jelenteni, hogy

a leszerelési kérdésben passzív ellenállási akciót kezd.

Ennek kifejezésésképpen jegyzéket fog átnyújtani Genfben a francia kormány és ebben hangoztatja majd, hogy semmi esetre sem járul hozzá Németországnak bármilyen formában való újrafegyverkezéséhez. Fel fogja sorolni ez a jegyzék azt is, hogy Franciaország a versaillesi békeszerződés óta mennyi engedményt tett és be fogja jelenteni, hogy semmiféle további engedményre nem hajlandó. A francia kormánynak ezt a szándékát a tegnapi megbeszélések során közölték Eden lorddal, az angol főpeccsétörrel és Eden gyors elutazását a tárgyalások megszakításával hozzák összefüggésbe. Hozzáfűzi ehhez az Oeuve azt is, hogy a francia kormány lépésének következtében, előreláthatólag jelentős lépés fog beállani Anglia leszerelési politikájában. Több angol miniszter ugyanis azt követeli, hogy az angol kormány hivatalosan jelentse ki, hogy

amennyiben bármely európai államot fegyveres támadás ér, Anglia nyomban a megtámadott fél mellé áll.

Ugyancsak jólétesült körök véleménye szerint Franciaország válaszjegyzéke négy pontot fog kiemelni:

Március 7-én, szerdán

A szezon csúcspontja:

III. FILHARMONIKUS HANGVERSENY.

Műsor: Schubert, Dvorak, Rachmaninow, Strauss Rikárd.

Vezényel: Shuk Lajos. Szólista: Weisz Ilona (Brasov.)

Jól fűtött Kulturpalota.

Jegyek: Sándor Forononél.

Passzív ellenállással fenyegetőzik a francia sajtó a leszerelés további erőltetése esetén

1. Az angol javaslatban foglalt ellenőrzés elfogadhatatlan.

2. Franciaország nem járulhat hozzá, hogy Németországban a rendes hadsereg mellett katonai jellegű alakulatok álljanak fenn, még akkor sem, ha ezeket ellenőriznék, mert ilyen módon Németországnak módjában állna bármikor kétféle kiképzett sereget mozgósítani.

3. Németország felfegyverkezésének megengedése nagy veszélyt rejt magában, főképpen azért, mert a birodalom jelenlegi fegyverkezési állapotát nem ismerik.

4. A tervbe vett konvenció keresztülvitelére nincsenek garanciák azért, mert a javaslat nem tartalmaz szankciókat és így ez a megegyezés nem lenne más, mint egyszerű papíros, amelynek be nem tartása esetén Németországot súlyosabb konzekvenciák nem terhelnék.

A londoni Daily Telegraph Budapestre küldött tudósítója egyébként „Békepolitika Magyarországon” címmel nagyobb intervjút közöl Gömbös Gyula magyar miniszterelnökkel. A kormányelnök a következőket mondta:

— Minden alkalommal hangsúlyozni igyekszem, hogy Magyarország külpolitikáját békés elvek sugalmazzák. Ugyanekkor hiszem, hogy a Duna völgye állandó békéjét csak nagyvonalú fejlődés biztosíthatja. — További kijelentéseiben megcáfolta Gömbös a magyar—olasz —osztrák politikai szövetség alapításáról szóló hírt. Olaszország és Magyarország meggyőződése szerint, az olyan politikai irányzatu szövetségek, aminő más államok között észlelhető, nem szolgálják a béke ügyét.

Újra magyar kezekbe került az Amerikai Magyar Népszava

Huszártiszt volt a nagy amerikai napilap új elnöke

New-Yorkból jelentik: Az amerikai magyarság legnagyobb napilapja, az Amerikai Magyar Népszava az utóbbi időben éveken keresztül idegen kézben volt. Most a lapkiadó vállalat vezetése ismét magyar kézbe került. A vállalat elnöke és a lap főszerkesztője Josika-Herczeg Imre dr., míg alelnöke és szerkesztője Székely Izsó lett.

Josika-Herczeg Imre dr. valamikor huszártiszt volt, majd Amerikába vándorolt ki, ahonnan a háboru idején visszatért Magyarországra és bár ekkor már amerikai állampolgár volt, mégis reaktiváltatta magát és mindaddig küzdött a háboruban, amíg Amerika be nem avatkozott. A magyar kormányzó érdemei elismeréséül a második osztályu magyar érdemkeresztet adományozta nemrég Josika-Herczegnek, amely kitüntetéssel tudvalevőleg a „kegyelmes” cím jár.

Cseh-német szerződés készül a politikai kulisszák mögött

A Prager Presse feltűnést keltő leleplezése — Kiutasítják Ausztria területéről Garbait, a magyar tanácsköztársaság egykori elnökét

Bécsből jelentik: Seitz dr. Bécs volt polgármesterét és Renner dr. volt kancellárt ma délután átszállították a törvényszéki fogházba. Eddig mindketten csak rendőri őrizet alatt voltak, most azonban vizsgálati fogságba kerültek.

Garbai Sándorral, a magyar tanácsköztársaság elnökével, aki két hét óta vizsgálati fogságban van, közölték, hogy eljárást nem indítanak ellene, de ezzel szemben kiutasítják Ausztria területéről, kiutasítását azonban csak akkor fogják végrehajtani, ha igazolni tudja, hogy valamely

— Mint katona és mint államférfi, a tettek embere a magyar miniszterelnök, — írja az angol lap tudósító cikkében — és irtózik a negatív politikától. Arra a kérdésre, hogy Suvich olasz külügyi államtitkárral miről tárgyalt, azt válaszolta Gömbös Gyula, hogy Olaszország mindig elismerte a Duna-völgye népeinek érdekei között az igazságos egyensúly fontosságát. Suvich látogatása fontos mozzanata az olasz és magyar államférfiak közötti találkozások sorozatának. A megbeszélések célja volt a két kormány törekvéseinek a béke érdekében való összhangba hozatala. A tárgyalások nagyban előmozdítják majd a Duna völgye békés fejlődését.

A Pester Lloyd értesülése szerint Gömbös Gyula magyar miniszterelnök március 11-én, vasárnap este Rómába utazik, hogy tárgyalásait Mussolinivel megkezdje.

Japán és Kína új harca Mandzsukuo árnyék-császára körül

Pu-Yi késői reklamációi. — Nem ismeri el az új császárságot a kínai kormány

Tokióból jelentik: A mandzsukuo koronázásának élénk visszhangja támadt a világsajtóban. Az eseménnyel, amely Japán mandzsuri politikájának egyik jelentős sikere, természetesen elsősorban a tokioi sajtó foglalkozik. Ezek a cikkek burkoltan bár, de utalnak arra, hogy a mandzsukuo császárság kikidáltásával végképpen sikerült függetleníteni az egykor Kínához tartozó Mandzsuriát a kínai befolyástól, amely most végérvényesen Japán gyámsága alá került.

A sajtó kimerítően foglalkozik azzal a meleghangú üdvözlő távirattal, amelyet a japán kormány küldött Pu-Yinek mandzsuri császárrá való megkoronáztatása alkalmával. A lapok megemlítik azt is, hogy az új császár nem volt megelégedve a távirat szövegével, mert abból kimaradt az isteni eredetre való hivatkozás. Amerikai lapok szerint ez elsősorban azért történt, mert a japánok figyelmeztetni akarták Pu-Yit, hogy Japán segítségével jutott trónhoz, másodsorban pedig nem akarják egyenrangba helyezni a mikádóval, aki a japánok szerint az egyedüli isteni eredetű uralkodója a földnek.

Az eseményekre természetesen Kína is reagál, aki nem akar beletörődni abba, hogy Mandzsuriát véglegesen elszakítsák tőle. A kínai kormány tehát az új császárságot nem is ismeri el. Párisi jelentések szerint Kína párisi követsége a mandzsukuo uralkodó trónraképe alkalmából a következő szövegű kommunikét adta ki:

„A nankingi külügyminisztérium a legutóbbi

Különbékét akart Rasputin, azért kellett meghalnia

A londoni nagy per váratlan fordulata.

Londonból jelentik: Jussupof hercegné tárgyalásának mai napján, Locker-Lampson képviselőt hallgatták ki, aki elmondotta, hogy a világháboru alatt egy angol páncélautó-osztaggal az orosz hadszíntérre volt kirendelve. Ez volt az egyetlen angol katonai egység, amely orosz földön küzdött. Elmondotta még, hogy Miklós nagyherceg alatt szolgált és a forradalom kitörésekor Szentpétervárra került. Itt összeesküvést szőtt a cári család megmentéséért, amely azonban nem sikerült. Később megismerkedett Puriskievics-csel, aki azt hangoztatta előtte, hogy Rasputin a békekötésre akarja rábírní a cárt és ezért a szerzetessel föltétlenül végezni kell. Ebben az összeesküvésben a képviselő azonban már nem vett részt és csak később értesült arról, hogy Rasputint Jussupof herceg kastélyában megölték.

mandzsuri eseményekkel kapcsolatban nyilatkozatot adott ki, amelyben erőiesen hangsúlyozza, hogy a mandzsukuo kormányt nem ismeri el. A mandzsuri eseményekben csupán Japán mandzsukuo politikájának érvényesülését látja és így a koronázást hivatalosan tudomásul nem veheti.

Döntött a zsüri

az ATE kirakat- és plakát-versenyzői között

Pénteken este döntötte el pontozás útján a zsüri az Aradi Torna Egyesület által rendezett kirakat- és plakát-verseny eredményét. A zsüri döntése értelmében az izléses és művészi kirakatok rendezői, valamint az ötletes plakátok tervezői között három értékes plakettet és több művészi oklevelet oszt ki. A ma este kihirdetett döntés szerint díjakat a következők nyertek:

Kitűnő minősítésű I. díj: Ifj. Mádi Sándor aradi grafikusé, aki száz ponttal, tehát egyöntetű szavazással lett az első díj birtokosa. Mádnak nem ez az első sikere, néhány évvel ezelőtt a Magyar Grafika által rendezett nemzetközi versenyen harmadik díjat nyert és a romániai nyomdász-szervezet által rendezett versenyeken is sok kitűnő oklevéllel ismerték el plakátrajzoló talentumát.

Nagyon jó minősítésű I. díj nyertese: Metz Mihály 79 ponttal, míg Lantos Sándor 56 ponttal a nagyon jó minősítés második díját kapta. A III. díjat Lantos Sándor 51 ponttal nyerte el.

Jó minősítésű I. díj 50 ponttal Tichy Béla, II. díj 49 ponttal Kertész István, III. díj 48 ponttal Lantos Sándor.

Kirakatversenyben „excellent” minősítéssel 98 ponttal Fischer üvegkereskedés lett a győztes. II. díjat Ruttkay és Botye fehérnemű-üzlet kapta 97 ponttal, III. díjat Szmútny Pál szövetkereskedés 84 ponttal nyerte el.

Nagyon jó minősítéssel I. díj Dein Pauláé 78 ponttal, II. díj Kerpel Izsóé 68 ponttal, III. díj Manea Demeteré 65 ponttal, IV. díj Goldstein Lajosé 64 ponttal, V. díj Mihályi cukrászé 63 ponttal.

Jó minősítéssel I. díjat Menczer ruhakereskedés nyerte 46 ponttal, II. díjat pedig Hoffmann Ottó 37 ponttal.

A szombat esti fényes ATE bál keretében kerül kiosztásra a három értékes plakett és a diplomák. A kirakat-verseny mintaszerű rendezéséért Bodnár Józsefet illeti elismerés.

A francia pénzügyi botrány új szenzációi:

Bűnrészesség gyanúja miatt letartóztatták Stavisky özvegyét

Sarraut belügyminiszter nagyjelentőségű leleplezése — Előkerült Stavisky neveket tartalmazó csekkfüzete — Stavisky budapesti szereplése

PÁRISBÓL jelentik: A Stavisky-ügynek újabb szenzációja van. Sarraut belügyminiszter a késő éjszakai órákban magához kérte a lapok tudósítóit és közölte velük, hogy sikerült a hatóságoknak megszerezni a Stavisky-ügy csekkszelvényeit, amelyek tudvalevőleg elűntek. A szelvényeken rajtuk van mindazok neve, akik a csekket Staviskytól kapták. Ezek után sokkal gyorsabb tempóban fog megindulni az eljárás. A belügyminiszter nem akarta elárulni, hogy ki adta vissza a csekkszelvényeket, de sejtette nyilatkozatában, hogy Stavisky feleségétől szerezte meg.

Itt írjuk meg különben, hogy a vizsgálóbíró ma délelőtt rövid kihallgatás után elrendelte Staviskyné őrizetbevételét. Bűnrészesség címén emelnek vádat ellene, mert rejte-

ALBERT SARRAUT

belügyminiszter, a Stavisky-botrány legújabb szenzációjának leleplezője

gette a férje csekkönyvét, amelynek neveit a közeljövőben közzéteszik.

Egyébként a Stavisky-ügyben kiküldött képviselőházi vizsgálóbizottság előtt Fié képviselő ismertette a külügyi bizottsághoz érkezett ügydarabokat, amelyekből kitűnik, hogy Stavisky első ízben 1921-ben utazott Budapestre. Staviskyt Bonnaure ügyvéd, képviselő és Heinemann kísérték. Bonnaure ajánlatokat kért Párisból való elutazásuk előtt a francia külügyminisztériumtól, a budapesti követséghez. Az ügyet Boret szenátor és Boyer képviselő is támogatták. Stavisky és Bonnaure budapesti viselkedésükkel olyan kedvezőtlen benyomást keltenek a francia követségen, hogy a francia követ a Quai d'Orsay-hoz intézett levelében csodálkozását fejezte ki afölött, hogy ilyen személyek részére hivatalos ajánlólevelet állítanak ki a francia külügyminisztériumban. Leger, a külügyminisztérium főtitkára válaszában elismerésének adott kifejezést a követ óvatossága fölött és közölte, hogy az ajánlólevéllel csupán szivességet akartak tenni egyes politikusoknak, azonban ez nem bír komoly értékkel. Bonnaure 1931-ben és 1932-ben többször járt Budapesten s valamennyi útja az optáns-kötvények összevásárlásával állott összefüggésben. Magyar körökkel folytatott megbeszélései során azzal dicsekedett, hogy nagy tőkék és magas állású politikai személyek állanak a háta mögött. Az ügydarabok Stavisky spanyolországi és belgiumi üzemeit is érintik.

A vizsgálóbíró rendeletére a „Volonté” kiadóhivatalában pénteken házkutatást tartottak és ennek során Ribaud főszerkesztő dolgozószobájában a Stavisky-csekket tallonjainak egész sorát találták meg. A csekkeken mind nagyobb összegek szerepelnek, így az egyiket 125.000 frankra állították ki, ennek aláírása azonban olvashatatlan.

Megtalálták végre a hirhedt lochnessi szörny — hulláját

Egy hajó gázolta halálra a különös állatot, amely a tudomány előtt teljesen ismeretlen fajhoz tartozik

Párisból jelentik: Néhány héttel ezelőtt nagy feltűnést keltett az a hír, hogy a skóciai Ness-tóban — Loch-Nessben — állítólag egy őskori lényt pillantottak meg. A szörnyeteget sokan látták, le is rajzolták, lefényképezni azonban senkinek sem sikerült. A hír bejárta a világsajtót és hosszabb ideig nagy izgalomban tartotta a Ness-tó környékét, de a természettudósok kétségbevonták a szörny létezését. Különösen sokat rontott a dolog hitelenségén az, hogy tréfakidővel fiatal emberek, vagy talán a Loch-Ness környékén levő szállodák tulajdonosai, akiknek a szenzáció természetesen jól jövedelmezett — elefánttalpat vásároltattak Londonban és azzai rejtelmes nyomokat készítették a Loch-Ness homokos partján. E nyomokat még a londoni természettudományi társaság kiküldöttjei is megvizsgálták. A turpisság kiderülése után, az volt a legvalószínűbb, hogy talán egy nagyobb rozmár, vagy foka került be a Kaledoniai csatornába a Loch-Nessbe s ebben látott az izgatott képzelet valami őslény formát, amit azután az élelmes szállodatulajdonosok, akiknek szállodáit különösen az amerikai turisták tömegesen felkeresték, vígan gyümölcsöztették a rejtelmes elefánt-lábnyomokkal.

Most azután a Cherbourg mellett fekvő

Querqueville-ből szenzációs jelentés érkezett. A víz egy különös tengeri állatot sodort partra, amelynek leírása nagyjából megegyezik azzal a képpel, amit a szentanak a lochnessi szörnyetegekről rajzoltak. A francia parton talált állat teljesen ismeretlen fajhoz tartozik. Nyolc méter hosszú, kékeszürke színű, két oldal- és két hátuszonya van. Bársonyos felületű, egész testét szőrzet borítja. Körülbelül egy méter hosszú nyakán aránylag egészen kicsi feje van. A szörny hullája részben már bomlásnak indult és borzalmas büzt áraszt. A hullától 50 méternyire megtalálták az állat tüdejét és belső részeinek egyes darabjait. Az állat vázát nem csont, hanem porcelánszerű anyag alkotja. Ugy látszik, hogy a szörnyeteg valamilyen hajóval ütközött össze. Belső részei még véresek. Különösen feltűnő rajta a kicsi fej, amely a hosszú nyak végén olyan, mint egy tevé feje. Az állat tetemét a tudósok alapos vizsgálat alá fogják venni. Az természetesen csak feltevés, hogy a talált tetem a lochnessi szörnyetege volna, de nem lehetetlen. Lehet, hogy az állat a kaledoniai csatornában keresztül kijutott a szabad tengerbe és így sodródott a francia partokra. Természetesen az egész híradás még megerősítésre szorul, bár egyes lapoknak, mint a Paris Soir-nak tudósítója látta a szörny hulláját

A JÓ HASHAJTÓ-
NAK A KÖVETKEZŐ
TULAJDONSÁGAI
VANNAK:

- ① radikális és mégis enyhe hatása,
- ② a szervezetre nem hat károsan,
- ③ hosszas használatnál is állandó hatás.

A KOPROL különösen kitűnik fenti három tulajdonsága által. Az emésztési zavarok első jeleinél használja tehát a sok ezerszeresen bevált KOPROL hashajtó csokoládét, amely vértisztítóként is hat. A gyors és biztos hatás kellemesen fogja meglepni.

Utánzatokat — saját érdekében — utasítson határozottan vissza.

KOPROL

Minden darabon rajta van a Koprol név.

Uj semmitőszéki döntés nyugdíjperben

Bucurestiből jelentik: Tegnap döntött a legfelső számvevőszék II-ik szekciója Prosteanu Octavian dr., Timisoara város volt főorvosának bonyolult nyugdíjperében és helyt adott a főorvos fellebbezésének és 32 évi közszolgálat után járó nyugdíjat ítélte meg. Prosteanu Octavian dr. a magyar, jugoszláv és román impérium alatt teljesített szolgálatot. 1901. április 2-től 1902. június 30-ig, tehát a világháború előtt kerületi orvos volt. 1907. szeptember 1-től 1921. március 31-ig Versecen a jugoszláv impérium alatt működött, 1921. június 1-től 1933. június 30-ig pedig Timisoarán városi főorvos volt és tavaly nyáron nyugdíjbavonult.

Amikor romániai hatósági szolgálatba lépett, azt 1887. évi nyugdíjtörvény alapján 20 évi közszolgálatot ismertek el neki, amelyet nyugdíjába be fognak tudni. Nyugalombavonulása alkalmával a központi nyugdíjpénztár csak 12 évi szolgálati időt ismert el a fentemlített 20 év helyett, de Prosteanu főorvos ebbe nem nyugodott bele és a legfelsőbb számvevőszékhez fellebbezett, amely nyugdíjügyekben a legmagasabb fórum. Mivel okmányokkal igazolta azt, hogy az 1887. évi nyugdíjtörvény alapján felettes fóruma 20 évi közszolgálati időt is elismert, tehát az 1921. júniustól 1933. július 1-ig eított 12 évi szolgálattal együtt 32 évi szolgálati ideje van és ennek megfelelő nyugdíj megállapítását kérte. A II-ik szekció elfogadta a főorvos fellebbezését és annak értelmében hozta meg ítéletét.

CORSO-MOZGO mai műsora!

Előadások 3 órától Lei 10, 15, 20.

A „Mellékuca” hősnője

I R E N E D U N N E Jessica, a Ghetto lánya!

Vasárnap d. e. 11 órakor! MATINÉ!

Két film egy műsorban

IVAN MOSJOUKIN orosz filmje

HADJI MURAT és

IDEGEN

Különleges film!

Tornász-táncestély ma este a Fehér Keresztben. Rendezi az **ATE** Tornász akadémia. — Tombola. — Saját büffé és cukrászda. — Szépségverseny. — Jazz- és cigányzene. — Belépő-díj 40 lej adókkal

A sárga veszedelem — egy Aradra került tokioi lap tükrében

A Távolkelet eseményeiről bizonyos kétkedéssel veszünk mindig tudomást, nem csoda, hiszen még ma a repülőgép és rádió korszakában is, Japánt és Kínát a fantasztikumok országainak tekintjük és tulságosan messze esik tőlünk ez a földrész, semhogy nagyon komolyan vennénk a legvéresebb esemény híreit is. A „sárga veszedelem”-ről pedig többnyire közönyös kisérletben emlékezünk meg:

— Ugyan kérem... dajkamese.

Nézzük csak meg közelebbről ezt a dajkamését.

A japán ipari dumpingról már sokat olvastunk. Az elmúlt napokban emlékeztünk meg arról, hogy ez a dumping fennáll, csupán — különleges földrajzi fekvésünkkel fogva — a közép-európai államokban nem jelent veszedelmet a nyugateurópai gyáriparra nézve, Amerikában, Afrikában, Indiában azonban komoly zavarokat okoz. És most néhány számot idézek a Tokióban megjelenő „The Trans-Pacific” című angolnyelvű folyóirat egyik legújabb számából, amely egy aradi kereskedő címére érkezett. Ebben a következő számok szerepelnek:

Japán költségvetése 1934—35. évre a legmagasabb, amelyről az ország történelme megemlékezik. Végösszege 2 milliárd 112 millió 133 ezer yen. Ebből 920 millió yent, azaz a teljes költségvetési összeg 43 százalékát szánták a hadseregnek, 448 milliót a szárazföldi hadsereg kap, míg a tengeri haderő céljaira 472 milliót fordítanak. A lap leközi azokat az összegeket is, amelyeket a háború befejezése óta fegyverkezésre fordítottak. 1922-ben 604 milliót, 1923-ban 499 milliót, 24-ben 455 milliót, 25-ben 444 milliót, 26-ban 434 milliót, 27-ben 492 milliót, 28-ban 517 milliót, 29-ben 495 milliót és ekkor emelkedni kezdett, míg most elérte a zenitét: 920 millió yent.

Ez a néhány szám jellemzi legjobban a sárga veszedelmet. Hivatalos adatokból kiderül elsősorban, hogy Japán fegyverkezése ma érte el a tetőpontot és megállapítást nyer az is, hogy a világháború befejezése óta ez az ország mást sem tesz, mint fegyverkezik, még pedig a világ összes államait meghaladó mértékben. Mit jelent ez leiben? Semmi egyebet, mint például azt, hogy Japán az 1934—35. költségvetési évben körülbelül 36 milliárd 800 millió lejt fordít fegyverkezésre, azaz kétszer annyit, mint amennyit országunk egész költségvetése kitesz.

A „sárga veszedelem” a számok tükrében nem rémmese és az amerikai tudósok és politikusok, akik arról írják, hogy a sárga faj világuralmát készítik elő, tisztán látják a jövő horizontján fenyegetőn gyülekező viharfelhőket. Az amerikai hadügyminiszterium jól tudja, miért sürgelt a tengeri fegyverkezést... és Anglia szintén jól tudja, miért akart mindenáron létrehozni olyan flottaegyezményt, amely megállítja Japán fegyverkezését. A felsorolt számok bizonyítják a kudarcot.

A nagy leszámolás rettenetes lesz. S ennél a leszámolásnál nem országok, hanem világrészek, fajok sorsa dől el. A fehér és sárga. Vagy esetleg variálva: a fehér és sárgával szövetséget feketé... Hajóóriások és ágyumonstrumok, komplikált, borzalmas hatású gázok, tengeralattjárók, villansugarakkal irányított repülőgépek hoznak pusztulást emberek millióira. Vajjon ki lesz a győztes a végzetes összecsapásban?

Ezeket olvastam ki egy véletlenül Aradra került tokioi folyóirat megnyugtató cikkei és nyugtalanító számoszlopai között...

Marosi Rudolf.

Veszedelmes szélhámost fogott el a lipovai rendőrség

Aki végig zsarolta Erdélyt. — Erdész, jogász, orvos, aki a zsidó menzának gyűjt

Lipováról jelentik: A lipovai rendőrség vezetője, Lazaru György komiszár, nagyszerű fogással gyarapította eddigi sikereit. Sikertült neki Sciglie Jonel detektívvel végzett körútja alkalmával Erdély egyik legveszedelmesebb, rovottmultu szélhámosát elfogni, aki „jótékonycéllra” történő gyűjtési körútja alkalmával Lipovát is érintette.

Tegnap délelőtt a lipovai Horváth-féle vendéglőben egy jó megjelenésű fiatalember jelent meg, italt rendelt, beszédbe eredt az ott tartózkodó vendégekkel és rövidesen, mint nagy szakképzettséggel rendelkező erdömérnök, a legújabb bevált erdőparcellázási módszert magyarázta. Áhitattal hallgatták, miközben a helyiségben megjelent Lazaru komiszár Sciglie detektív kíséretében és szintén csatlakoztak hallgatóihoz. Közben egy koldus lépett a vendéglőbe, akinek az „erdömérnök” ur, nagyuri gesztussal, negyven lejt adott. Ez a gesztus, valamint maga az előadás annyira felkeltette Lazaru komiszár érdeklődését, hogy leigazoltatta az alkalmi előadót. Ennél az aktusnál azonban már olyan zavartan visel-

kedett az állítólagos mérnök, hogy a rendőrségre kísérték. Elvették összes iratait és ekkor meglepő dolgok kerültek napvilágra. Az állítólagos erdömérnök ur azonos Milin János tulghiesi illetőségű egyénnel, aki úgy a timisoarai, mint az aradi fogházban különböző szélhámosságokért nyolc-nyolc hónapot ült. Hét gimnáziumot végzett, apja jegyző volt. Huszonhét éves, leépített magántisztviselő.

Jogi és orvosi könyvek, sőt orvosi műszerek is voltak nála. Kitűnt az is, hogy különböző szélhámosságait Szántó Lipót név alatt követte el és nagyon egyszerű, de hatásos alapokra építette. A cluji zsidómenza részére gyűjtött, őszinte szívből adott készpénz-adományokat. A gyűjtéshez szükségessé vált okiratok bucaresti-i és cluji zsidó előkelőségektől származnak, ezeknek valódiságát azonban a vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

Ezekkel az iratokkal sikerült neki egész Erdély zsidóságát végigkoldulni és hozzávetőlegesen százezer lejnél nagyobb az az összeg, amelyet ilyen módon összezsarolt. K. L.

A „technokrácia festője” kiállítását rendez Aradon

— Beszélgetés Ruzicskay Györggyel, a „ruzicskaiizmus” megteremtőjével —
Aki a rohanó, lüktető Mát festi vásznára

Szerénymodoru, érdekes megjelenésű fiatalember Ruzicskay György, a modern festőművészet egyik kiemelkedő, országos viszonylatokban is beérkezett nevű egyénisége, aki erdélyi körútja során ma Aradra érkezett. Ruzicskay György valóban eredeti karakter és izig-vérig művészember, aki a rohanó, lázas tempóban vágató mai életet rögzíti fehér papírra néhány ceruzavonással, vagy színes krétával olyan élményt jelentő módon, hogy valamennyien magunkra ismerünk a mindenható gépek árnyékában görnyedező, örökké siető, rohanó és verejtékkal dolgozó Emberben... Ruzicskayt a „technokrácia festőjének” nevezik mindenütt, ahová eredeti művészetének híre eljutott.

Ruzicskay György Aradra érkezett, hogy kiállítását rendezzen a modern képzőművészetért lelkesülő publikum számára. Ezzel kapcsolatban megszólaltattuk a fiatal művészt, aki önmagáról, a művészetéről és terveiről az alábbiakban nyilatkozott:

— Ma érkeztem Aradra Timisoaráról, ahol három hétig volt kiállításom. Ugy érzem, hogy Aradon is, épp úgy, mint Timisoaran meg fogják érteni és érzékeltetni fogják munkáimat. Valahogy már is olyan otthonosan érzem itt magam s legalább két hétig akarok tartózkodni ebben a hangulatos, kedves városban. Dolgozni is akarok itt tartózkodásom alatt: új gondolatok, új arcok, új emberek... A kiállításomra pedig úgy készülök, mint kezdő színész az első szerepére...

A fiatal, rendkívül rokonszenves művész elmondja ezután karrierjét néhány szerény szóval. A müncheni képzőművészeti akadémián tanult s innen indult el a kor szellemének megérzésével lelkében festőművészi pályáján. Az Ullstein-lapok rajzolója, majd több külföldi lap munkatársa lett és a budapesti fiatal művészgárda legerőteljesebb alkotó-eleme. Kiállított: 1924-ben a müncheni Glasपालastban, 1925-ben Rómában, azután Párisban, ahol két esztendő telt el tanulással, fejlődésnek szentelve napjait és éjszakáit. Drezdában, Berlinben és Olaszország több városában

élt hosszabb ideig és kivetítette lelkéből azokat a forrongó, forradalmi gondolatokat, amelyek a festőművészet terén új korszak kapuit döngetik...

— Akik ismernek, tudják rólam, hogy nem vagyok semmiféle „izmus” követője! — mondja halk hangon Ruzicskay György. — El is neveztek a munkáim által szabott művészeti irányt „Ruzicskaiizmusnak”. A fiatal piktor-gárda tagjai között nagyon sok követőm van és ez boldogsággal, melegséggel tölti el a lelkemet... Érzem, hogy megértik a munkáimat s tudom, hogy a fiatalság lelkében visszhangra talál a művészetem. Timisoaran a fiatal festő-gárda annyira kitüntetett, hogy „Ruzicskay-kört” alakítottak a tiszteletemre.

Kissé szomorú, borongós tekintetében tűz vilálan fel és most már szívesebben beszél magáról, terveiről, munkájáról: Elmondja, hogy legutóbb hét hónap előtt állított ki a budapesti Ernst-muzeumban s azelőtt a Nemzeti Szalonban volt tárlata. Hatvan képet hozott magával Aradra, közöttük két nagy kompozícióját az „Összeütközést” és a „Tragédia”-t. Mind a kettő korunk, a technokrácia korának tragédiája. Az ember harca a Géppel, amelyben mindig csak a gép lehet a győztes.

— Leginkább a gép s az embereknek a gépekhez való viszonya érdekel — folytatja lelkesen. — Modern szemszögön keresztül nézem a modern ember életét, mindig ez a képeim témája. Minden, ami közel fekszik az emberek szívéhez, ami benne van mindennapi életünkben... Azért mégis sok akadállyal kell még küzdenem, az idősebb generációban él még a régi kultúra maradványa. De a fiatalság az enyém s büszke vagyok arra, hogy az ifjuság festőjének neveznek.

És büszke arra is, hogy Dante „Divina Comedia”-jához hasonlítták száz képből álló sorozatát, amelynek címe a „Szerelemkereső” és hogy Székely Bertalanhoz hasonlítták előtörő, izmos tehetségét, művészetét. Azok, akik vasárnap délelőtt 11 órakor részt vesznek Ruzicskay György aradi kiállításának megnyitóján, amely az Aradi Közlöny fiókiadóhivatala mellett nyílik meg, a Menorita-templommal szemben egy tágas, világos ütlethelyiségben, érezni fogják, hogy Ruzicskayt nem szabad hasonlítani senkihez, mert ebből a fiatal, nagyon tehetséges művészemberről az eredeti, őstehetség tör elő zseniális megnyilvánulásiban...

Gyümölcsfák, a legnemesebb fajok PAUZÁRNÁL!

tökéletes helybéli kultúra, dió nagyságn cseresznyék, óriási szilvák, féregmentes almák, körték, stb. Vértető ellen saját találmányu szóbeli utasítás. Nemes rózsák ezüstfenyők, díszbokrok nagy választékban — Megrendelhetők PAUZAR virágüzletben Str. Bratianu 9 Kertészet Arad-Muresel, szemben a cukorgyárral.

A pénzügyminiszter Aradra küldött rendeletével cáfolja az adócsökkentésekről szóló híreket

A kedvezmény csak az egyenesadókra és örökösödési illetékekre vonatkozik — Sohasem fogják megengedni, hogy bonokkal az 1932-33. évi adót fizessék

Szokatlan hangú pénzügyminiszteri rendelet érkezett ma az aradi behajtási pénzügyigazgatóságához, amellyel közli, hogy csaldott az adófizetőkben. A február 28-án kelt miniszteri leirat, amely 376.829. számot viseli, megállapítja, hogy a közönség tévesen értelmezte az adóbehajtási költségek és az „adóttbbletési” összegek elengedéséről szóló januári rendeletet. Ugyanis az adózókat elbizakodottá tette az engedékeny rendelet és majdnem mindenki a legutolsó napra, március 31-re akarja halasztani adóhátralékának kifizetését. Ezenkívül a Bucurestiből szárnyrakelt, nagyon kedvező, de felelőtlen hírek is visszatartották a közönséget az adófizetéstől és ezek miatt megdöbbenően kevés adó folyt be. Fenti leiratában újból hangsúlyozza a miniszter, hogy mindazoknak, akik április elsejéig kifizetik egyenesadójukat és örökösödési illetéküket, elengedi a behajtási költségeket és a majoraret (többletést), amely az adó 13 százaléka.

De téves az a híresztelés, hogy adóbonokkal az 1932. és 1933. évi adók is kiizethetők lesznek s erre semmi kúlatásuk sincs az adóhátralékosoknak.

Kategorikusan megcáfolja a miniszter azt, mintha az új adótörvények nagy előnyöket nyújtanának. Ha lesznek is könnyítések, azok visszaható erővel nem bírnak és csupán az 1934-35. adóévre vonatkoznak. Mivel a miniszterium személyileg teszi felelőssé az adóbehajtókat és a pénzügyigazgatóságok vezetőit, azok adófizetési halasztást nem engedélyezhetnek, mert erre csak a pénzügyminiszternek, az államtitkárnak és a miniszteriumi vezérigazgatónak van joga, de még nagyon megindokolt kérvényekkel sem lehet az árverési eljárást felfüggeszteni. A miniszterium csupán nagyon kivételes esetben ad halasztást és olyanoknak, akik soha sem kértek fizetési haladékot és ezelőtt mindig pontosan fizettek.

Pilótanélküli robot-repülőgépekkel kísérletezik a szovjet

Sikerült lefénképezni a Skandinávia fölött keringő titokzatos repülőgépek egyikét — Egy norvég pilóta felderítette a titokzatos repülőrajt — Drótnélkül sugarakkal irányítják a robot-repülőgépeket

Napok óta foglalkozik nagy érdeklődéssel a világsajtó azokkal a rejtélyes repülőgépekkel, amelyek a Skandináv félsziget felett tűntek fel. Ezek a repülőgépek aránylag igen nagy magasságban keringenek, egészen különös megvilágításuk van, de

éjszaka folyamán úgy Norvégia, mint Svédország különböző pontjain meg tudják figyelni azokat.

Mikor az első gépek felbukkantak, nem igen vették komolyan őket. Tömegszuggeszióról beszéltek és úgy tekintették az egész dolgot, mint a régi kísértethajó legendás felelevenítését.

Közben azonban egyre megbízhatóbb jelentések futottak be arról, hogy nem kísérteties léghajókról, hanem valódi repülőgépekről van szó. Tizenöt jelentés érkezett a rejtélyes légi járművek felbukkanásáról, valamennyi a Skandináv félsziget legkülönbözőbb helyeiről, úgy, hogy a tömegszuggeszió feltevését el kell ejteni. A jelentésekből meg lehetett győződni arról is, hogy nem egy repülőgépről van szó, hanem több aeroplánról kell a repülésben résztvennie. Akik még mindig szkeptikusan fogadták a híreket, tegnap csalódnok kellett. Az egyik norvég pilóta, aki elhatározta, hogy felderíti a rejtélyes repülések titkát,

találkozott egy ilyen rejtélyes repülőgéppel és sikerült azt lefénképeznie.

Azt a kérdést azonban, hogy milyen repülőgépek azok, amelyek éjszakánként, mint lebegő kísértetek jelennek meg a Skandináv félsziget felett, mindeztideig nem tudták megállapítani. Annál érdekesebb megállapításokat tettek azonban más irányban. Valószínűvé vált ugyanis, hogy

ezekben a különös módon épített repülőgépekben nem ül pilóta,

hanem úgynevezett robot-repülőgépekről van szó. Több, mint tíz éve kísérleteznek a világ minden részében, elsősorban pedig Amerikában és Oroszországban, hogy olyan szerkezetet konstruáljanak, amely a repülőgépen feleslegessé teszi a pilótákat. Willy Post, a világhírű amerikai repülő, aki alig fél évvel ezelőtt fejezte be sikeres világhírű repülését, már bebizonyította, hogy a pilótát robottal, illetve hasonló szerkezettel könnyen lehet helyettesíteni. Ez a robot minden műveletet el tud végezni a repülőgép irányításában, csupán

a leszállást nem tudja végrehajtani. Ismeretes, hogy Willy Post ilyen robot segítségével tette meg utja legnagyobb részét, de az ő repülőgépét még sem lehetett robot-repülőgéppel nevezni. A robot-repülőgép elnevezés alatt ugyanis olyan aeroplánt kell érteni, amelyen nem ül pilóta, aki irányítja a gépember működését, hanem maga a gépember vezeti a repülőgépet, míg a gépembert drótnélküli sugarakkal irányítják egy távolabbi állomásról. Folytak kísérletek ilyen gépekkel is, de csak részleteredményeket hoztak. Amerikában nemrégiben sikerült egy repülőgépet pilóta nélkül több kilométeres utvonalon keresztül drótnélküli sugarakkal vezetni. Minden jel arra mutat, hogy az a repülőraj, amely Skandinávia és Norvégia felett kering, a robot-repülőgépekkel való kísérletezésnek gigantikus megnyilvánulása. Arra, hogy hovan indulnak ki a gépek, csak azt lehet feltenni, hogy Oroszországból. Arra se nehéz felelni, hogy milyen célokat szolgálnak ezek a repülőgépek. Kétségtelen, hogy katonai céljuk van. Oroszország már régóta törekszik arra, hogy legerősebb légiflottája legyen a világon. Amennyiben beválnak a robot-repülőgépek, úgy nem lesz hatalom, amely a levegőben fel tudja venni a versenyt a szovjettel.

Különösen Angliában nagy az izgalom a kísérletezések miatt és az Intelligence Service legkitünőbb ügynökeit bízták meg a gépek kikémlelésével.

IVAN MOSJOUKINE

legkitünőbb alakítása

„A HÁREM BORZALMAI“

Izgalmas, lenyűgöző cselekmény!

Fényűző kiállítás!

Káprázatos keleti pompa!

Jön! CENTRAL!

Mae West, Hollywood legújabb szenzációja

Az „I'm No Angel” („Nem vagyok angyal”) című filmben egy új csillag jelent meg: Mae West. Ez az egyetlen film elég volt ahhoz, hogy a főszereplőt ugyanarra a lépcsőfokra emelje, amelyen Marlene Dietrich, Greta Garbo, Clara Bow és Jean Harlow állnak. Mae West a legújabb szenzációja Hollywoodnak. Amint megjelent a vásznon, egy új star-tipust jelentett — a teltformájú színésznőt — és új divatot alkotott a női sziluett birodalmában.

A tulkarcsu, telt, kerek forma nélkül való, füstestű asszonyok kegyvesztetté váltak. Mae Westtel a gömbölyded asszonyok diadalmaskodnak, olyan asszonyok, akiknek formái husosak, jól kihangsúlyozottak. Sok más startól eltérően Mae West nem tart semmiféle diétát és nem is sokat sportol. Megezik mindent, ami ízlik neki és annyit, amennyi jólesik: beef-steaket, burgonyát és nagyon sok csokoládét, krémet és cukorkát.

A hollywoodi új bálvány teste nagyon hasonlít a híres milói Venushoz, sőt csaknem ugyanaz. A méretek pontosan ugyanazok. Mae West büszke a maga gömbölyű formáira és azt gondolja, hogy a férfiak így jobban szeretik.

Mae West szőke. Haja a platina színéhez hasonlít. Szemei gesztenyeszínűek, arca pedig fehér, mint a tej, rajta őszibarackszínű árnyalatok. Bár nem tart diétát, nem sportol, nem tornázik, mégis nagyon jól hajlékonyak és könnyednek érzi magát. Mindig makkegészséges. Sohasem dohányzik, nem szenvedheti a szeszitalokat, viszont imádja az édességet.

Mae West egy boxernak és egy francia nőnek a leánya. Mint revüszínésznő kezdte, azután egyike lett a Broadway legnépszerűbb színésznőinek. Valóságos tünemény. Bár, nem végzett tanulmányokat, nagytehetségű író. Szindarabokat írt, amelyeket sikerrel játszottak Amerika legnagyobb színpadjain. Írt regényeket, novellákat, hírlapi cikkeket, amelyek a legnagyobb kiadócégeknek jelentek meg. Mae West maga írja a filmszöveget, sőt maga dolgozza ki a legapróbb technikai részletekig még a scénáriumokat is. A dialógusokat, a vizuális részt stb. Mae West írta. Egyedül rendezte filmjeit is. A rendező egyszerű technikai segéderő; a ruhákat, díszleteket, fényhatásokat ő maga tervezi. Résztvesz dalainak szerzésében is, személyesen intézi a film tisztára kereskedelmi részét, még a forgalombahozatalt és a hirdetést is.

Felmentette dr. Rohan Demeter az aradi törvényszék

Az aradi törvényszék második szekciója ma hirdetett ítéletet dr. Rohan Demeter siriai ügyvéd bűnügyében. Mint ismeretes, Rohan dr. ellen a Palcu Lázár-csödügyből kifolyólag a jelenleg tömeggondnok tett feljelentést és azzal vádolta meg az ismert siriai ügyvédet, hogy meg nem engedett manipulációkkal nagy összeggel károsította meg a pancotai szőlőbirtokost és hitelezőit. A tárgyalások folytán számos tanút hallgattak ki a egyes vádpontokra vonatkozólag, a tanúk azonban semmivel sem támasztották alá a vádat, sőt tulnyomórészen dr. Rohan Demeter javára vallottak. A perbeszédnek során a csödtömeggondnok közölte, hogy semmiféle kártérítésre nem tar igényt. Ilyen előzmények után érkezett el a nagy érdeklődéssel várt ítéletki hirdetés, amelyre számos aradi és aradmegyei ügyvéd gyűlt össze a törvényszéki tárgyalóteremben.

A bíróság ítéletében felmentette a vád alól dr. Rohan Demeterét egy büncselekmény, mint bí zonyítékok hiányában. A bíróság megállapítja hogy a kihallgatott tanúk semmivel sem bizonyították be Rohan dr. rosszhiszeműségét s így törvényszéknek fel kellett menteni a vádak alól a siriai ügyvédet. Az ügyész megnyugodott a felmentő ítéletben, amely így jogerős.

Central-Mozgó: KALAND A LIDÓN. Nagy szabású látványos, énekes film. Főszereplői: Alfred Piccaver, Nora Gregor és Szőke Szakáll. — Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal.

Select-Mozgó: A MODERN ROBINSON. Pompás ötletekkel telt film amely a Csendes Óceán csodás szépségű szigetén készült. Főszerepben: Douglas Fairbanks. — D. u. 3-kor mérsékelt helyárrakkal.

Ma, szombaton a Bánáti Német Nőegylet műsoros-teaestje az Iparos-Otthon nagytermében. 779

HIREK

Visszahelyezés — a fürdőkádba

Az ember sok fantasztikumot olvashat — ha ráérő ideje van — a peres beadványokban, de olyan per aligha került még az aradi bíróság elé, mint amilyent ma tárgyalt a járásbíró. Nem kevesebbről van szó, minthogy visszahelyezést kér az egyik peres fél — egy fürdőkádba.

Id. Jeney László és ifj. Jeney László sokat szerepelt az aradi bíróság előtt. Apa és fiu között különböző perek folytak Jeney Lászlóné halála következtében. Először az elhunyt uriaszony hátrahagyott betétkönyve miatt folyt a harc, amely most odáig jutott, hogy egy fürdőkád miatt pereskednek. Id. Jeney László a bírósághoz intézett beadványában elmondja, hogy felesége halála után a hagyatékot képező ház egyrésze az ő tulajdonában maradt. Fia azonban elzárta előle a fürdőszobát, lehetetlenné tette, hogy azt felhasználja és ezért visszahelyezését kéri, azonkívül a fürdés megakadályozása miatt ötvenezer lejes kártérítést követel.

A beperelt fiu nevében dr. Dante Gherman benyújtotta válaszirátát, amelyben leszögezi, hogy az apa nem kérhet visszahelyezést, mert még a per beadása előtt önként elköltözött a házból és visszahelyezési kereset csupán akkor lehetséges, ha a perő bíróságban van. Különben is — állapítja meg a beadvány — a jogtörténetben nem ismerik a fürdőkádba történő sommás visszahelyezést és ezért komolytalanként kérem a kereset elutasítását.

Ma került a nem mindennapi eset Ionescu járásbíró elé, aki tanuk kihallgatását tartotta szükségesnek és a tárgyalást március 27-ikére halasztotta. Akkor kell tehát eldőlnie a problémának: visszahelyezhető-e valaki — a fürdőkádba...?

— **IDÓPROGNÓZIS:** Éjjel erősebb lehűlés, reggel ködképződés, nappal változóan felhős idő várható. Elszórtan kisebb esők lehetségesek.

Tüzifa alkalmi árban
1 0l gyertyán- és bükkfa **Lej 480**
100 kgr. fűrészelt fa **Lej 38**
CONCURENTA-nál Caloa Saguna
176-178.

— **Javul Titulescu állapota.** Bucurestiből jelentik: Titulescu egészségi állapotában további javulás mutatkozik. A röntgen felvételeket, amelyeket a beteg fülről készítettek, repülőgépen Bécsbe küldötték kidolgozás végett. Ma megerkezett Bécsből Neumann professzor véleménye. A kitűnő specialista kijelentette, hogy további műtetre nincs szükség. Ugyanez a véleménye Popovici professzornak is.

— **Ma meglátogatta az aradi törvényszék tárgyalótermét Sovrea Valér timisoarai táblai főügyész, aki Vulpe Constantin aradi főügyész kíséretében jelent meg a törvényszéken.** A táblai főügyész mindössze néhány percig tartózkodott a tárgyalóteremben és érdeklődéssel hallgatta az éppen sorra kerülő sajtóper részleteit.

— **Beolvad a nemzeti-parasztpártba Lupu pártja.** Bucurestiből jelentik: Az Adeverul és a Lupta értesülése szerint a nemzeti-parasztpárt és dr. Lupu pártja között tárgyalások folynak, melynek célja, hogy Lupu pártja beolvadjon a nemzeti-parasztpártba. A hírt még nem cáfolták meg, így valószínűnek látszik, hogy fedi a valóságot.

— **Hányos pénztékereseket kapnak az aradi nyugdíjasok.** Az aradi nyugdíjasok körében általános a panasz, hogy a pénzügyigazgatóságok kapott pénztékeresek hiányosak. Minden egyes nyugdíjki fizetés alkalmával felmerül ez a panasz, anélkül, hogy az illetékes hivatalban intézkedés történt volna arra vonatkozólag, hogy a tékereseket felülvizsgálják és a nyugdíjasoknak pontosan fizessék ki azt a csekély illetményt, amelyben részesülnek. A mostani nyugdíjki fizetések alkalmával újra hiányokat konstataáltak a nyugdíjasok, akik újból panasszal fordulnak a pénzügyigazgatóság, érélyes intézkedést kérve.

— **Négyszáz ház áll víz alatt.** Barladból jelentik: A Barlad folyó vize tegnap délután újból aggasztóan emelkedett, úgy, hogy a helység Gara, Podeni és Munte nevű külvárosai víz alatt állnak. Több ház összeomlott. Mintegy 400 ház került víz alá. A fenyegető területeket a hatóságok kiürítették.

— **NAGY ÁRA VAN AZ IPARPÁRTOLÁSNAK.** Bucurestiből jelentik: Az Adeverul értesülése szerint március elsején hatállyal életbe léptették az új iparpártolási törvényt, amelyet alaposan módosítottak. A lap megállapítja, hogy az új törvény rendelkezéssel értelmében azok a vállalatok, amelyek állami támogatásban részesülnek, személyzetük 90 százalékát román elemekből kötelesek összeválogatni.

1000 Olesó tűzifa
1000 kgr. fűrészelt fa Lej 360.-
AUFRICHT-fatelepen Cal. Victorial 1-2.
Telefon 69.

— **A clujli törvényszék elítélte dr. Krenner Miklóst.** Clujról jelentik: A clujli törvényszék tegnap hozott ítéletet dr. Krenner Miklós sajtóperében, amelyet a neves erdélyi publicista ellen „Kisebbségi harangszó” című vezércikke miatt indítottak. A tárgyaláson Ciugudean ügyész Krenner dr. megbüntetését kérte, majd pedig Klein Miksa dr. védő közlött egy óráig tartó védbeszédében cáfolta az ügyész felfogását. A törvényszék bíróságnak mondta ki dr. Krenner Miklóst és egy havi fogházra, továbbá kétezer lej pénzbüntetésre és politikai jogainak három évre való felfüggesztésére ítélte. Ezenkívül az ítélet kimondja azt is, hogy dr. Krenner három esztendőre elhárította újságírói foglalkozásától. A Marzescu—Mironescu-féle rendtörvény megengedi, hogy azt az újságíró, aki az állam érdekei ellen ír, foglalkozásától bizonyos időre eltávolítsák. Dr. Krennerrel szemben alkalmazták ezt a szakaszt. Krenner dr. fellebbezést jelentett be az ítélet ellen.

Csak negyven percig tartott egy házasság

A „Krasnaja Gazeta” ad hírt arról a különös esetről, amely jellemzően mutatja be, hogy mi módon köthetik és bonthatják a házasságot a szovjet törvényei szerint. Egy ifju pár házasságot kötött a minap az anyakönyvi hivatalban. Kijelentették szándékukat és aláírták a házassági szerződést, Mikor eltávoztak a hivatalból, haza akartak menni, de utközben összeeszeszték a villamoson. A legközelebbi megállónál leszálltak a villamosról és átültek egy másikba, amely azután visszavitte őket az anyakönyvi hivatal épületéhez. Visszamentek az anyakönyvvezetőhöz és kijelentették neki, hogy föl akarják bontani házasságukat. Aláírtak egy másik okmányt és megtörtént az elválás. Negyven percig tartott a házasságuk.

— **Árulással vádolják Bujort a kommunisták.** Bucurestiből jelentik: A Tempo értesülése szerint a kommunisták brosurát készítettek, amelyben Bujort, a nemrégiben kiszabadult szocialista vezető, mint a proletárizmus árulóját emlegetik. A brosurá állítólag rendkívül érdekes leleplezéseket tartalmaz.

Ne fordítottasson beavatatlannal, mert ráfizet

Forduljon bizalommal:

TEODOR SELAGIAN

magyar- és német hites tolmács- és fordítóhoz, aki a legálisebben fordítja és hitelesíti minden köz- és magánokiratát, valamint az egész kereskedelmi levelezését is
Cím: Kereskedelmi Iskola, földszint, balra első ajtó. (A Kulturpala' a mellett). 618

— **Halálos műtét.** Ma került az aradi törvényszék vádtermébe elé özv. Paun Illésné gaisi születésű, akit halálosvégi tiltott műtét keresztliviteléért tartóztattak le. Otta Agoston főügyész a születésű fogvatartását kérte, azzal az indokolással, hogy már indult meg ellene bünygyi eljárás hasonló cselekményért. Lepa Valér dr. védő özv. Paunné szabadlábra helyezését kérte és arra hivatkozott, hogy a születésű 76 éves, beteges, akinél nem kell tartani a szökés veszélyétől. A vizsgálat különben is befejezést nyert. A törvényszék helyt adott a szabadlábra helyezési kérelemnek.

— **Az új képviselő-jelöltek.** Bucurestiből jelentik: A kormány a részleges választásokra összeállította jelöltjeit. Ezek szerint Ducá halálával megüresedett ilfovi mandátumra Dinu Bratianu, A Hunyad megyében üressé vált szenátori mandátumra Theodorescu új kereskedelemügyi miniszter pályázik. Angheliescu jogszerinti szenátorságának elismertetése után megüresedett buzai mandátumra a kormány jelöltje Titus Constantinescu, a meggyilkolt Popovici képviselő helyébe pedig Ottulescut jelölik.

Szálloda a fa tetején

Kénya keletafrikai gyarmaton van a világ legfurcsább szállodája. Ezt a szállodát egy óriási fa tetején rendezték be és mindössze néhány elég kényelmesen berendezett szobája van. A szálloda neve „Facsucos”-szálloda és legfőbb vonzereje az, hogy száz lépésnyire töle egy itatóhely van, amelynél az őserdő állatai: oroszlánok, leopárdok, elefántok oltják szomjúságukat. A különös szálloda vendégeinek kötelezvényt kell aláírniok, hogy nem lönek a közeliükben lévő állatokra és hogy legkésőbb délután négy órakor már a szobájukban lesznek, mert pár perccel négy óra után leereszkedik a trópusi éj. A fa tetején levő szálloda szobaárai meglehetősen magasak és messze vidékekről jönnek a turisták, hogy ebben a különös szállodában lakhassanak néhány napig.

— **Március 14-én új napilap jelenik meg Bucurestiben „Gazeta” címen.** A lapot Alexandru Kiritescu, az ismert újságíró és drámaíró szerkeszti. A „Gazeta” körül tömörülő elsőrendű újságírógárda mindenekelőtt kintinően szerkesztett riportlapot akar adni, így tehát az új lap mindennemű politikai színezetet nélkülözni fog.

— **Bonyodalmak egy aradi kereskedő kényszerregezésé körül.** Az elmúlt napokban megemlékeztünk arról a bünygyről, amely Hajnal Mór aradi kereskedő, a Slavonfurnir volt tulajdonosa ellen indult meg egy dettai gyár feljelentése folytán. Az ügyben érdekes fordulat várható, amennyiben Hajnalnak döntő bizonyítékaik vannak az ellene emelt vádak alaptalanságának beigazolására. Az aradi ügyészség a feljelentésben foglalt vádpontokból mindössze egyet talált tisztázásra szükségesnek: a magyarországi hatszázezer lejes tartozás ügyét, amelyet — a vád szerint — Hajnal nem jelentett be a kényszerregezés idején. Erre nézve az aradi kereskedő megfelelő bizonyítékokat szolgáltat a bíróságnak, hogy ez a tartozás a kényszerregezés bejelentése idején tényleg fennállott, később megszűnt, amit be is jelentett. A gyár és Hajnal közötti pereskedés ezzel utolsó fázisához érkezik, amennyiben a dettai vállalat eddig elveszítette minden perét, amelyet Hajnal ellen indított. Az aradi kereskedő beigazolta azt is, hogy minden hitelezőjét kifizette és tanukat jelentett be annak igazolására is, hogy a dettai gyárnak rendelkezésére bocsátotta a tőle kapott árut, amelyet azonban a gyár nem vett át a szállító-cégtől. Az aradi szállító hónapok mulva kénytelen volt elárvereztetni az árut. Hajnal Mór ügye a legközelebbi tárgyalásnál előreláthatólag végleges befejezést nyer és teljes mértékben tisztázódik az ismert aradi kereskedő kényszerregezésének kérdése.

— **Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, oldalszurást, mellszorulást és szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet.**

— **Llhomtipró bünygyvetészet került ma az aradi törvényszék elé.** Egy embertelen apa és két fiatalember került a vádlottak padjára llliomtiprással vádolva s két tizenhárom éves kisleány volt az áldozata a bünygynek. A mai tárgyaláson megállapítást nyert, hogy a két leány születési bizonyítványát nem csatolták az aktákhoz és ezért a bíróság áprilusra halasztotta a bünygy főtárgyalását.

— **A hárommillió nyeremény nyertesei.** Bucurestiből jelentik: Az osztálysorsjáték ötödik osztályának tegnap délelőtti húzásán a hárommillió nyeremény került kihúzásra. A hárommillió lejt a 41.995 számú sorsjegy nyert. A sorsjegy fele eladatlan, úgy, hogy a fele összeg a sorsjegy-áruházé lesz, a másik felén egy özvegyasszony, egy bérkocsis és egy tisztviselő osztózkodnak.

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

ANGEL: Piata Catedral.

OMESCU: Bulev. Regina Maria

KESZTENBAUM: Str. Ghiba Birta.

— Arad magyarságát **Willer József dr.** képviseli a Kamarában. Bucurestiből jelentik: Gróf Bethlen György elnöklété alatt tegnap értekezletet tartott a Magyar Párt parlamenti tanácsa és arra való tekintettel, hogy a legutóbbi választásokon számos erdélyi megye magyar képviselő nélkül maradt, az egyes megyék ügyeinek intézését a következőképpen osztják fel a megválasztott képviselők között: Gyárfas Elemér: Bihar, Tarnava-Mare és Tarnava-Mica megyék, Sándor József: Timis-Torontál, gróf Bethlen György: Cluj, Gaál Miklós: Turda, Alba és Somes-megye, báró Josika János: Salaj és Satu-Mare, Laár Ferenc: Mures, Nasaud és Maramures, Pál Gábor: Ciuc, Szabó Béni: Brasov és Fagaras, báró Szentkereszthy Béla: Trei Scaune, dr. Willer József: Arad, Odorhei és Caras-Severin megye. A párt képviselői természetesen nem ügyvédi megbízásokra gondolnak, hanem csakis olyan közérdekű ügyek elintézésére, amelyekre az illetékes tagozati elnökök aláírásukkal ellátott levélben kéri fel őket. Az értekezlet ezután iskolai és egyházi kérdésekkel foglalkozott. A parlamenti csoport a katolikus egyházi ügyek intézésére Gyárfas Elemérnek, a református egyházi ügyek intézésére Laár Ferencnek, az unitárius egyházi ügyek intézésére Gaál Miklósnak, a magyar evangélikus és zsidó egyházi ügyek intézésére dr. Willer Józsefnek adott megbízást. Bethlen György gróf előterjesztette azt a memorandumot, amelyet a magyar vasutasok ügyében készített és amelyet Franasovici közlekedési miniszternek fog benyújtani.

— Ma délelőtt részletes jelentés érkezett a semlaci csendőrségtől az aradi ügyészségre a kalapácsos gyilkosság ügyében. A csendőri jelentés szerint a két kalapácsütés teljesen széjjelzúzta özv. Jostné koponyáját. Korek Frigyes, a gyilkos bádigos még a csendőrség őrizetében van, ahol a vizsgálat tovább folyik. Ma délben Semlacról utazott Ionescu Sándor dr. törvényszéki orvos, Gutunoiu Iancu ügyész és Seracu Adrian vizsgálóbíró a boncolás megejtése céljából.

— Cigánystrájk a budapesti Studióban. A budapesti rádió és a pesti cigánymuzsikások között nagy háborúság tört ki, amelynek legújabb fejleménye az, hogy a cigányprimások — számszerűen huszonötön — elhatározták, hogy strájkot proklamálnak a rádió-társasággal szemben. A háború kitörését elsősorban az okozta, hogy a cigánymuzsikások elenyészően csekély tiszteletdíjat kaptak, másodsorban pedig az, hogy állítólag egy hozzá nem értő ugynevezett „cigányellenőr” vizsgálta felül műsorukat, ami ellen hiába tiltakoztak. Tegnap a cigányprimások egy körüli kávéházban nagygyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy strájkolnak és nem játszanak a rádióban mindaddig, amíg kérésüknek nem tesznek eleget. A cigányzenészek követelése elsősorban odairányul, hogy a próbákért is fizessék meg őket, ha már „cigányellenőr” előtt le kell játszaniok műsorukat. A legnépszerűbb cigányprimások, mint az oradeai származású Bura Károly, Kurina Simi, Rigó Jancsi, Pertis Pali, Rácz Berci, Rácz Pali stb. nem játszanak tehát a jövőben a mikrofon előtt még akkor sem, ha a rádió ezért véglegesen B-listára teszi őket. Magyar Imre tartotta magát távol egyedül az akvitól, így a rádióhallgatók és cigánymuzsikák kedvelő közönségnek a jövőben kijut majd Magyar Imre és cigányzenekarának játékból a hanghullámokon keresztül.

— Weisz Ilona, a szerdai filharmonikus hangverseny szolista, a elsőrangú zongoraművész, ki a március 7-én előadásra kerülő Rachmaninow zongoraversenyét nemcsak lakóhelyén, Brasovban, az ottani filharmonikus zenekarral, hanem például Budapesten a Városi Színházban tartott szimfonikus hangverseny keretében *Abrányi Emil* vezénylete alatt nagy sikerre vitte. A „Pesti Napló” ezt írja: „Szines, fantáziás előadó mesternek, a zseniális Fischer Edwinnek a hatása érezhető stílusos zongorajátékán.” Fischer Edwin nemzetközi zongorarangúság, a művésznök ajánlott fényképre viszont ezt írja: „A kiváló művésznek.” A „Pester Lloyd”: „Rendkívüli kvalitások, hatalmas oktávpasszázsonnál technikája könnyen győzött az orchester fölött és a lyrai részeket finom poézissal hozta kifejezésre.” A „Budapesti Hírlap”: „Weisz Ilonka Rachmaninow zongoraversenyét színesen, pompás technikával adta elő.” A „Brassói Lapok”: „Szertelen ez a mű, viharos és poétikus, mint az orosz lélek maga, melynek születtje; hatalmas tudást, technikát és erőt kíván attól, aki műsorául választja. Weisz Ilona mindezeknek teljes birtokában volt tegnap este.” A vendég szereplő művésznőn kívül Schubert Rosamunde nyitánya és Dvorák „Az Új Világból” szimfóniája, valamint Strauss Richárd „Rózsalovag” című operájának két jelenete és a nagy valcer ékesítik a nagy műsort, mely a kitűnő Shuk Lajos karnagy vezénylete alatt áll. Ajánlatos a jegyeket jelőre biztosítani, melyek már 25 lejtől Sándor Ferencnél kaphatók.

— A ghioroc-i református egyházközség gyűlése. A ghioroc-i református egyházközség a napokban tartotta meg azon gyűlését, melyen Vizaknai Wesmás Károly lelkész-elnök vezetése alatt Mucci Ferenc gondnok buzdó ének és ima után beszámolt az 1933. évi anyagi és lelki életről. Az egyház a Podgorián egyedül álló felekezeti iskolát tart fenn igen nagy költséggel és gondnal. Az iskolában mintegy 40 magyar gyermek tanul. Ezek egy része román, katolikus magyar gyermekek. Az iskola a XIX. század óta megszakítás nélkül a legjobb eredménnyel végzi a rá rótt nehéz köteleltséget. Az egyház a támogató lakosság áldozata mellett a jövőben is gondosan őrökdi iskolája felett. Megtárgyalva az 1934. évi költségvetérlányzatot, egyhanguan állapította meg a gyűlés a lelkész fizetését. Hálásan áldozott a gyűlés a lelkész eddigi szorgalmas munkájának és az új fizetés megállapításában ezen hálátá elismerően kifejezésre jutott. Könnyes szemmel jelentette be Mucci Ferenc eddigi gondnok lemondását, amelyet a köztudomású betegsége való hivatkozással határozott el. A gyűlés tagjai könnybe borult szemmel vettek búcsút a hűség gondnoktól. A választók ezután egyhanguan új gondnokot választottak Koncz János fiatal presbiter személyében. Koncz János ösrég, kálvinista családból származik, aki fiatal energiával és fogadalommal vette át megbízatását. Ez alkalommal töltötte be az egyház a régen üresen álló főgondnoki tisztséget is Biszák János személyében. Az újonnan választott egyházi vezetők holnap, vasárnap d. e. teszik le az esküt a református templomban, mely után Biszák József főgondnok látja szívesen jóbarátait.

Politikai gyilkosság történt Bucurestiben?

Bucurestiből jelentik: Dr. Popovic Euséb képviselő meggyilkolása ügyében megindult rendőri vizsgálat most az irányban terjed ki, hogy nem külföldről jöttek-e a vakmerő tettesek? Ezeknek a gyilkosoknak az lett volna a céljuk, hogy elrabolják a képviselő értékes iratokat tartalmazó aktatáskáját. Céljukat el is érték. A rendőrség kihallgatta Herre Maximilliant, a képviselő titkárát, aki fontos adatokat szolgáltatott. Újból kihallgatták egyébként a képviselő személyzetét, mivel csakis a helyzettől, a házirenddel ismerős egyének lehetnek a gyilkosok.

— Az állami osztályosorsjáték 5-ik osztályának huzási eredményei 1934. március 2-án, a 6-ik huzási napon. Hetvenezet lejt nyert a 65895 sz. Ennél kisebb nyeremények: 1065, 8346, 17566, 34525, 47671, 53217, 58201, 58918 és még 1614 nyeremény 15.000 lej és 5.500 lej között. Összneremény 30200. Kisorsolva 4756; kisorsolandó még 20450 nyeremény és az 5.000.000 lejes jutalom, vagy 5 jutalom a 1.000.000 lej. A huzás 1934. március 26-ig tart.

A versenyagarak tragédiája

Londonból jelentik: Szokatlan és különös esemény játszódott le az Aberdeen és Southampton között közlekedő gyorsvonaton. A vonatpodgyászokcsijában negyven híres versenyagarak helyeztek el és a rendkívül értékes szállítmányt a gyorsvonat főkalauzának őrizetére bízták.

Angliában — mint ismeretes — a kutya-versenyek csaknem olyan népszerűek, mint a lóversenyek és egyes híres versenyagárért mesés árakat fizetnek a kutyasport hívei.

A negyven versenyagarat Southamptonba akarták szállítani, de arra nem számított senki, hogy azok összemarakodhatnak. Amikor a gyorsvonat Ceresbe ért, a főkalauz kinyitotta a podgyászokcsit, hogy megnézzék: mit csinálnak az őrizetére bízott drága kutyák. Szörnyű látvány tárult szemük elé. A podgyászokcsiban véres csata dúlt. A negyven versenyagár verekedés hevében egyetlen gomolyaggá sodródott össze és a drága állatok össze-vissza harapták és marták egymást. Egylőre szó sem lehetett arról, hogy a megvadult állatokat szétválasszák. A tüzoltókat hívták segítségül, akik azután hatalmas vizsugarakat bocsátottak a dühöngő kutyákra. Ekkor derült ki, hogy hat kutyát formálisan széjjeltétek társai, öt pedig oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy azonnal ki kellett végezni őket. A többiek is megsebesültek és ezeket az ottani állatorvos vette kezelésbe. A versenyagarakat ezután külön ketrecekbe helyezték és így szállították tovább.

JURANIA TELEFON: 480.

MA, szombaton 8, (méra), 5, 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{2}$ órákor

Buvárhajók előre!

A szíves legigalmasabb tengerészlágere
RUDOLF FORSTER — ABLE SANDROCK
KAMILLA SPIRA

Vasárnap d. e. 11 órákor szenzációk kettős műsor

MADONNÁM, HOL VAGY?

LIANE HAID — VICTOR DE KOWA

PARIS HAZTETŐI ALATT

ALBERT PREDEAN — POLA ILLERY

Jön: SZERELMESKEDÉS

= Megkönnyítik a kontingentált áruk behozatalát. Bucurestiből jelentik: Theodorescu kereskedelmi miniszter értekezletre hívta össze a szakminisztériumok s a Banca Nationala és a kereskedelmi érdekképviseletek reprezentánsait, akikkel behatóan tárgyalt a kontingens behozatali rendszer leegyszerűsítéséről. Egy hét múlva folytatják a tanácskozást és ekkorra pozitív javaslatokat készítenek. Megszűnik a jegyzékét azoknak az áruknak, amelyeket csak behozatali engedéllyel lehet importálni. Rövid idő múlva tehát lényegesen könnyebbé válik a kontingentált áruk behozatala.

— Műsoros táncestély a vakok javára. Vasárnap este 9 órai kezdettel az Aradi Vakok Egyesülete a műkedvelők közreműködésével műsoros táncestélyt rendez az Iparos Otthon nagytermében a vakok javára. A műsoros táncestély védnökségét az egyesület diszelnökei: dr. Groza János megyei prefektus és Grosz Józsefné vállalták. A táncot jó! összeválogatott műsor előzi meg, a melynek keretében számos mulatságos vig jelenetet adnak elő a műkedvelők. A jövedelem a vakok felségélyezésének célját szolgálja.

— A mai gabonapiacot nagy felhozatal jellemzte. A piacon szép forgalom alakult ki, amennyiben a malmok és a kereskedők a felhozott mennyiség nagyrészt megvásárolták. A buza ára 360, a tengeri 140, míg az árpa ára 180—190 lej volt. A pénteki hetipiac árai egyébként a következőképpen alakultak: Hagyma kg. 2, fokhagyma 8—10, kelkáposzta drb. 2—6, burgonya kg. 2—2.50, száraz bab literje 6—7, tök drb. 30—40, káposzta drb. 2—6, savanyu káposzta kg. 3—4, alma kg. 6—16, körte 12—15 lej. Szárnyasok: kövér liba 220—340, sovány liba 120—150, kövér kacsa 110—140, sovány kacsa 60—80, tyúk 80—100, csirke 25—50 lej. Tojás drb. 70—80 bani. Élőállatok: Marha 7—8, borjú 12—14, sertés 18—21 lej kg. Takarmány: Széna 50—70, lóhere 90—100, szalma 25—30 lej mázsánként. Tejtermékek: tej 3—4, tejföl 20—30 lej literenként, tehéntúró 8—10, juhtúró 20—24, vaj 50—60 lej kilónként.

— Az aradi tanítóképző igazgatója: Maris Tódor annak közlésére kéri fel lapunkat, hogy Constantin Dávid tanító áthelyezése alkalmával az iskola nem rendezett ünnepséget és így ebből az alkalomból nem tartható búcsuzatató beszédet.

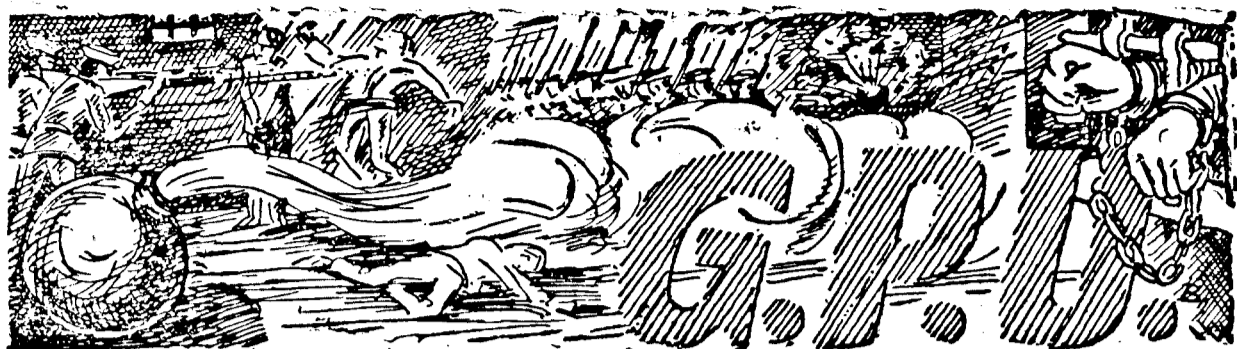
— Az Aradi Házulajdonosok Szindikátusa március 4-én, délelőtt fél 11 órai kezdettel tartja meg ez évi rendes közgyűlését a Fehér Kereszt szálló nagytermében, amelyre úgy a tagokat, valamint a nemtag házulajdonosokat meghívja a vezetőség. A közgyűlésen nemcsak a tagok indítványait tárgyalják le, de megvitatás tárgyává tesznek minden olyan indítványt, amely a házulajdonosok érdekeit szolgálja.

— A köz- és magánalkalmazottak nyugdíjgyesülete elnöksége felkéri érdekelt tagjait, hogy Petrutiu Áron ügyvéd urnak átadott ügyük elintézésé végett, valamint az utólag esküt tett tagjaink ügyük elintézésé végett, folyó hó 4-én (vasárnap) délután 3 órákor a Str. Nicolae Grigorescu-uccában, a vas- és fémmunkások otthonában, megjelenni szíveskedjenek, ahol taggyűlés lesz megtartva. Egyben felhívjuk figyelmüket, hogy a város által kiadott vallomási ivec (declaratio) kitöltése hivatalos helyiségünkben, az ügyvezető elnök által intéztetnek el, amiért is folyó hó 6-ikán és 9-ikén (kedd és pénteki napon) délelőtt és délután tagjaink rendelkezésére áll.

Pályát választó asszonyok, leányok figyelmébe!

Állandó kozmetikai tanfolyam

PILISINE kozmetikában, ugy elméleti, mint gyakorlati szakszerű kiképzéssel, olcsó csoporttanítás. Arad, Bul. Reg. Maria 15.

Fordította: MAROSI RUDOLF (20) Írta: Dr. KARL KINDERMANN

Örültségi rohamok — öt napon át

Éjszakákon át tartó gondolkodás után rész elhatározásra jutottam. Fogolytársaimtól többször hallottam, hogy egyeseknek sikerült örülnek tetetniük magukat és szerepüket olyan ügyesen játszották el, hogy még a szakértő-orvosokat is félrevezették. A terv fantasztikus volt és bizonytalan kimenetelű. De meg kellett kockáztatnom, úgy gondoltam, hogy rosszabb már úgy sem lehet. Nyomban nekiláttam a munkának.

Az első éjszaka felugrottam priccsemről és többször körülszaladtam a cellában. Grünwald felébredt, csodálkozó pillantással méregetett, de semmitsem szólt. Reggel sem emlegette a történeteket, sőt megnyugtatót, amikor heves fejfájásról panaszkodtam. Tanácsára bekértem a fogházorvost, aki türelmesen meghallgatta panaszomat, majd piramidont adott. Éjszaka újra elkezdtem a játékot. Felráztam álmából Grünwaldot és követeltem, hívja be gyorsan Franciska nővért, az ápolónőmet. Káromkodott, majd dühösen felvilágosított arról, hogy a G. P. U.-nál nincsenek apácák.

— Akkor hívja el a tisztelendő urat — közöltem nyugodtan.

— Mi-i-it...? Tisztelendő urat...? Nahát ez nem rossz, a Cseka és a tisztelendő...?

Nagyokat nevetett, majd felszólított, feküdjek újra le és tartogassam tréfáimat nappalra. Tovább követelöztem, mire Grünwald papírt és ceruzát kért az őrtől és néhány sort írt, amelyet átadott az őrnék. Negyedóra sem telt belé és Rosenfeld Hoffmann kíséretében a cellámban volt. Most kell vigyáznom.

— Kedves Herbert bácsi, milyen jó, hogy eljöttél, — fogadtam mosolyogva — de miért nem hoztad el a Johanna nénit. Olyan régen nem láttam.

Rosenfeld egy lépést hátrált, arca hirtelen égővörösre színeződött. Két-három percen át szótlanul vizsgálgatott, majd fenyegető hangon mondotta:

— Hagyja abba a szimulálást Kindermann, nincs értelme, csak rosszul jár vele.

Felelet helyett újra a nyakába borultam és áradoztam, milyen jó, hogy a drága Herbert bácsi újra eljött hozzám látogatóba.

A vizsgálóbíró izgatott beszélgetésbe eredt Hoffmannal és Grünwalddal, majd a két látogató eltávozott. Az első próbát kiálltam. Ujabb két nap telt el, ezalatt annyi örültséggel traktáltam Grünwaldot, hogy már komolyan félni kezdett tőlem. A harmadik éjszaka azután olyan jelenet játszódott le, amit sohasem felejték el. Halkan felkeltem a priccsemlől és a szobában levő vedret, tartalmával együtt az alvó Grünwald arcába borítottam. Olyan ordításba tört ki, hogy az összes folyosóőrök öszeszaladtak. Öklével az ajtót verte és amikor az őrnék odaérkeztek, követelte, csináljanak velem valamit, mert nem hajlandó egy örültséggel együtt maradni.

— Irja meg reggel a vizsgálóbírónak, de ha nem maradnak éjjel nyugodtan, mindkettőt sötét zárkába tesszük.

Reggel nyugodtan is maradtam. Grünwald káromkodva méregetett végig és rettenetes dolgokat helyezett kilátásba „a megbolondult hülyének”. Másnap ismét megjelent Rosenfeld, ezuttal két fehérköpenyes orvos kíséretében. Több, mint egy órán át tartott az orvosi vizsgálat, amelynek során megtörtént, hogy az egyik orvos a talpamat csiklandozta, miközben a másik a pulzusomat fogta. A vizsgálat alatt Rosenfeld és Grünwald a sarokban állottak és dühösen nézegettek felém. Az orvosok halkan jelentették a vizsgálat ered-

ményét Rosenfeldnek és Grünwald a jelentés végén konstatálta:

— Most már értem, trombózisa van.

Az orvosok eltávoztak és Rosenfeld kijelentette cellatársamnak:

— Most jelentést teszek a főnöknek, azt hiszem, nincs értelme a további munkának, ilyen állapotban úgy sem kerülhet bíróság elé. Legjobb lesz őt is „balra küldeni.”

Éjszaka még egy botrányt rendeztem, de már előre elhatároztam, hogy ezzel be is fejezem a botrányok sorozatát, túl nagy volt a veszélye annak, hogy a kényelmetlenné vált foglyot tényleg „balra küldik”. Annyira megkínóztam a szerencsétlen Grünwaldot, hogy idegességében sirni kezdett. Őszintén bevallom, nagyon megsajnáltam, de nem tehettem másként, az életemért játszottam.

— Nem birom tovább — kiáltotta az őrnék — ez a fickó tényleg megőrült és ha még egy napig együtt maradunk, meggyilkolom. Tizenhét hónapja vagyok itt, de ilyen még nem fordult elő praxisomban.

Egy óra múlva tényleg elvitték. Amikor egyedül maradtam, gyorsan az ablakhoz léptem és ökölrel bevágtam, majd az őrt hívtam és Rosenfeldnek üzentem, látogasson meg. Közöltem az őrnékkel, hogy semmi bajom sincs már. A vizsgálóbíró jókedvűen jött be.

— Mindjárt tudtam, hogy félre akar vezetni bennünket. Úgyes ember maga, ilyenekre van szükségünk.

Ennivalót kértem, amit rögtön megrendelt.

Palesztina-utazások.

Egyéni utazások és társasutazások. Szencziócs olcsó árakon, nagyszerű programmal és teljesítményekkel. Turista utazás, turista program. Indulás Constantából. Március 26. Április 3. és április 9. Felvilágosítások, prospektusok kizárólag a Serviciul Maritim Roman (Román tengerhajózási vállalat) aradi képviselőjénél:

Künstler Utazási és Vizumirodában Arad, Bul. Reg. Maria 24.

számomra, majd folytattam tervem végrehajtását. És ekkor követtem el életem egyik legnagyobb baklövését. Az ablakhoz vittem Rosenfeldet és megmutattam neki az eltört üveget.

— Nem baj, mindjárt megcsináltatjuk.

— Nem arról van szó. Közölni akarom, hogy a betört ablakon át érintkezést találtam a többi fogollyal, német és francia nyelven elmeséltem sorsomat és kértem, értesítsék a történetekről Brockdorff-Rantzau gróf nagykövetet. Most nyugodtan agyonlövethet, minden a napvilágra kerül és a német követség majd módot talál arra, hogy bosszút álljon egy német állampolgárért, akit hónapokon keresztül ártatlanul börtönöztek be és kínoztak meg.

Rosenfeld arca mind vörösebb lett.

— Ne örüljön még, — mondotta végül — a játékot nem nyerte meg. További rendelkezésig mindenesetre más, jobban őrzött cellába kerül. De Grünwald megfizet azért, hogy jelentett gyermekmeséket folyton és erről említést sem tett.

Odakiáltott az egyik őrnék.

— Azonnal menjen Grünwaldért és szállítsa be a halálraitétek cellájába. Még ma elintézzük.

Többé nem hallottam róla. A tárgyaláson, amikor szóba került, letagadták, hogy ilyen nevű egyént ismertek volna a G. P. U. börtöneiben. Azt hiszem valamelyik kivégzési kamarában. A harmadik emeletre kerültem. S most tovább törtem a fejem, miképpen szabaduljak meg a börtönből. A kilátások a lehető legrosszabbak voltak, semmi sem jutott eszembe. Már-már belenyugodtam, ha már elkerülhetetlen, hát jöjjön — a Halál.

Ujra éhségstrájkba kezdtem.

SPORT KÖZLÖNY

Elmarad az AMTE vasárnapi, a Venus elleni mérkőzése

Hosszu telefonvita a bucaresti-i klubbal — Viz alatt állanak a fővárosi pályák

Pénteken délután a központ kereste telefonon az AMTE vezetőségét, de az aradi klub elnöke, Markovits Sándor történetesen nem tartózkodott irodájában, így a telefon-üzenetet — amely arról szólt, hogy az AMTE vezetősége lépjen érintkezésbe a Venussal — az egyik tisztviselője vette. Pénteken este az AMTE vezetőségének nevében Czégka Tibor szakosztályvezető felhívta a központot, ahol Simsinovits ügyvéd, a Venus vezetője vette a kagylót a kezébe. A Venus megbízottja arról értesítette Czégkát, hogy

Bucarestiben az összes pályák viz alatt vannak, közöttük a Venus játéktere is,

amelyet anyagi befektetés révén akartak használható állapotba hozni, de az nem sikerült, így a játéktér használhatatlansága miatt a vasárnapi mérkőzést nem lehet megtartani.

Természetes, hogy az AMTE futballszakosztályvezetője, Czégka Tibor ezt a telefon-üzenetet nem vehette tudomásul, mert nem tudhatta, hogy az egyszerű értesítés mögött nem-e húzódik meg — hogy sportnyelven szóljunk — dróbi, mert az ottani pályaviszonyok miatt a Venus nem jutott tréninglehetőséghez. Czégka közölte a Venus képviselőjével, hogy a lemondást csakis azon esetben veszi tudomásul, ha a lemondást táviratilag veszi kézhez és azt természetesen a központ írja alá, így a központ vállal annak hitelességéért felelősséget. A késő esti órákban

a várva-várt távirat végre megérkezett és annak hitelességét a központ is igazolta.

igy a mérkőzés elmarad, az újabb terminust a központ fogja megállapítani.

A meccs elhalasztása az AMTE-nak konvenjál, mert így a Venus elleni meccsen már szerepeltetni tudja csatársorának két főerősségét. Tolánt és Magoldot, akik az orvosi jelentés szerint rövidesen rendbe fognak jönni.

A TAC legyőzte a palesztinai bajnokot

TAC—Hapoel 1:0 (0:0)

A TAC csapata Tel-Avivban játszotta második mérkőzését. Ezuttal a legerősebb palesztinai csapat, az országos bajnok volt az ellenfele.

A TAC jó játékot produkált és ha küzdelem után is, de biztosan nyerte a mérkőzést. A TAC egyetlen gólját Possak lőtte.

O Szerdán tartják meg az egészségügyi előadást. A kerületi sportszövetség közli, hogy a vasárnap elmaradt egészségügyi előadást szerdán este fél 8 órai kezdettel, az AMTE klubhelyiségében tartják meg.

O Lotter egy évi kényszerpihenője. A Kinizsi—Politecnica meccsen Lotternek, a kitűnő Kinizsi-játékosnak kiujult régi lábsérülése, amely egy esztendei kényszerpihenőre ítéli.

O Március 25-ikén játszik a Ripensia—Mures meccset. A Ripensia megvette a Mures-től a pályaválasztási jogot. A mérkőzés Timisoarán kerül lejátszásra. időpontja március 25.

Original Bűr ellenőrző órák nagyban árak mel-
lett szerezhetők be. A. Kálmán R.-T., Arad

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Létrejött a megállapodás a Nemzeti Bank és a magánbankok között a deviza-kereskedelem új szabályozásáról

Továbbra megmarad a Banca Nationala ellenőrzési joga. — Minden akadály nélkül kell megadni az új autorizációt a magánpénzintézetek számára. — Aradi információ a fontos változásról

Mint ismeretes, a Nemzeti Bank és a legnagyobb bucuresti-i magánbankok között hetek óta tárgyalás folyik a devizakereskedelem felszabadításáról. Stoicescu, a Banca Nationala delegált adminisztrátora, ez ügyben tanácskozást folytatott tegnap Stăvescu pénzügyminiszterrel, aki azonban még nem határozott afölött, hogy magáévá tegye-e a jegybank által ez ügy letárgyalására kiküldött speciális bizottság javaslatát. Ez a bizottság többféle szempontból foglalkozott a kérdéssel. Többek között rámutatott arra, hogy a Banca Nationalának az utóbbi években a konverzióval kapcsolatban szintén voltak veszteségei, amelyeket részben a devizakereskedelem monopolisztikus jövedelméből fedezett. A múlt év folyamán 200 millió lej haszna volt a jegybanknak a devizauzleteken. Ennek ellenére a bizottság néhány tagja azt kívánja, hogy a Banca Nationala kapcsolja ki működési köréből az olyan üzleteket, amelyek a magánbankok feladatai közé tartoznak. Végül is az alábbi megoldási módszer bevezetését javasolta és ehhez kérte a pénzügyminiszter hozzájárulását:

A Nemzeti Bank tartózkodni fog attól, hogy közvetlenül a közönségnek adjon el devizákat. Ezt a műveletet az autorizált magánbankokra bizza. Az erre jogosítvánnyal bíró magánpénzintézeteket két kategóriába sorozza: 1. Nagybankok, amelyek teljesen megfelelő garanciákat nyújtanak, tehát vehetnek devizákat, de közölniük kell a Nemzeti Bankkal azt, hogy kitől és mennyi devizát vásároltak? Csak azok számára adhatnak el devizákat, akik a vételre a jegybanktól engedélyt kaptak. A fennmaradó devizát kötelesek a Banca Nationala számára olyan árfolyamon eladni, amelyet a jegybank úgy állapít meg, hogy a magánbankok veszteséget ne szenvedjenek. Általában a Nemzeti Banknak az a kívánsága, hogy a magánpénzintézetek veszteség nélkül folytathassák a devizauzletet. 2. Kisebb pénzintézetek, de ezeknek csak közvetítő szerepük lesz a devizauzletben, ezek csupán a Banca Nationala erős ellenőrzése mellett bonyolíthatják le devizaforgalmukat.

Beavatott bucuresti-i forrás szerint az új devizakereskedelmi szabályzat két nap múlva elkészül, mert akkorra a jegybank

és a pénzügyminiszter között már teljes összhang alakul ki minden részletre. Az autorizált magánbankoknak egyenlő jogaik lesznek a magánfelekkel való üzletkötésnél. Ami a többi devizauzletet illeti, csak olyan bankok foglalkozhatnak azokkal, amelyek a Nemzeti Banktól kapnak speciális autorizációt, mert a jegybank semmiesetre sem mond le az ellenőrzésről.

Az aradi pénzpiacra érdeklődöttünk aziránt, hogy a fentiekben kívül részletesebb információ érkezett-e a fővárosból és hogy a vidéki pénzintézetek simán hozzájuthatnak-e a devizauzletek kötésére jogosító autorizációhoz? Beavatott forrás szerint valószínűleg ugyanaz a rendszer fog életbelépni, amely 1928. végén

A határokon még jobban megszigorították az utasok vámellenőrzését

Bármilyen kisösszegű valutalefoglalás miatt megindul a bünvádi eljárás

Ez év február 8-án tudvalevőleg megszigorította a Nemzeti Bank igazgatósága az exporttal és importtal kapcsolatos devizaigénylések ellenőrzését és attól fogva az utasforgalomban is erősebb kontroll vezettek be. Azóta még inkább megszigorították a határvizsgálatot. Az Aradi Közlöny munkatársának hivatalos forrásból szerzett értesülése szerint számos vizsgálást fedeztek fel, amelyek azt igazolják, hogy az utazóközönség egyrésze, sajnos, nem tulajdonított olyan nagy fontosságot a szigorú ellenőrzésnek, mint ahogyan azt a Nemzeti Bank remélte. Annak ellenére, hogy

az országból kimenő minden forgalmasabb vonaton elég sok leut és idegen valutát foglaltak le az utasoknál, az utóbbi napokban újabb valutacsempészési esetek foglalkoztatták az ellenőrző hatóságokat.

Ezek miatt még jobban megszigorították a kontrollt és most már a vámhivatalok, a felsőbb utasítások alapján, kénytelenek bünvádi utra terebni az újabb ügyeket. Tegnapig csupán a „feketedeviza-esetek” miatt felvett jegyzőkönyveket küldték át a büntető hatósághoz, máttól kezdve azonban mindazok, akiknél az általános ismert rendeletben előírt leu- vagy

megszűnt. Akkor a nagyobb vidéki pénzintézetek is szabadon vásárolhattak és adhattak el devizákat a Nemzeti Bank ellenőrzése mellett. Azóta azonban változott a helyzet, ugyanis a jegybank most igen kevés deviza fölött rendelkezik, mert az export sajnálatos mértékben lecsökkent. Megbízható jelentés szerint például 1933. januárban körülbelül egymilliárd lej értékben szállítottunk külföldre, ez év januárban pedig az exportra került áruk értéke a 800 millió lejt sem érte el, tehát a csökkenés 20 százaléknak felel meg. Gabonaelexportunk egészen jelentéktelen, mert kevés az áru. Olajmagvakban számottevő kvantumok vannak, de csodálatosképpen ez az erős exportág is folyton hanyatlik. Ha tehát teljesen szabaddá tennék is a devizakereskedelmet, ilyen viszonyok között akkor is csak kisebb forgalom volna, ha pedig csak a Nemzeti Banktól vásárolhatnak majd az autorizálandó pénzintézetek, az üzleti forgalom még csekélyebb lesz.

Elengedhetetlenül szükséges — mondta egyik informátorunk — hogy a vidéki nagy és megbízható pénzintézetek minden nehézség nélkül kaphassák meg az autorizációt, ugyanúgy, mint a fővárosi nagybankok. Ha késedelemmel juthatnának hozzá az engedélyhez, akkor újabb kárt szenvednének. Tekintettel arra, hogy Arad közelében több vám is van, általános nemzetgazdasági szempontból is fontos volna az autorizációnak különösebb formások nélkül való engedélyezése, hogy újból kifejleszhető legyen a devizakereskedelem.

valutamennyiségű bármilyen csekély összeggel többet találnak, nemcsak hogy elkobozzák a lefoglalt valutákat, hanem a felfedezésről azonnal értesítik az illetékes büntető hatóságot is, amely soronkívül tárgyalja le a csempészetenek nyilvánított cselekményeket. Ugyancsak hivatalos helyről közlik velünk, hogy a felsőbb fórumok köteleességüké tették a vámhivataloknak a legszigorubb személyi kurtatást, mert az utóbbi hetekben a csomagok és a ruhák átvizsgálása meglepő eredményekkel járt.

= Hivatalos valuta- és devizaárfolyamok. Zürich! jegyzés: Bucuresti 3.05, Berlin 122.65, New-York 3.10.12, London 15.76, Páris 20.38, Milánó 26.60, Prága 12.84 és fél, Belgrád 7. Bécs 73.30 (56.75). — A Banca Nationala tegnap az alábbi hivatalos valuta- és devizaárakat állapította meg: Angol font 508—518, dollár 100—107, svájci frank 32.35—32.68, francia frank 6.58—6.59, márka 39.65—40.65, pengő a clearingben 29.2393, effektív pengő 24—26.

= Árhanyatlás a bucuresti-i értéktőzsdén. Néhány napig szilárdság jellemezte a bucuresti-i értéktőzsdét, de tegnap ismét hanyatló tendenciát mutattak az árak. Ez különösen a fix kamatozású értékpapírok árfolyamánál nyilvánult meg. A devizaváltási kötvény 41 lejről 40 és félre, a stabilizációs kölcsön kötvény 40 és fél lejről 39 és háromnegyed lejre. „Bucuresti” 10 százalékos kölcsönkötvénye 50 lejről 48 és háromnegyed lejre, az évi 5 százalékos jövedelmező, ugyancsak „Bucuresti” kötvény 29 és háromnegyedről 29 lejre csökkent. A kisajátítási kötvény tartott volt, kurzusa 39-ről 39 és fél lejre emelkedett. A petróleumvállalatok papirjai iránt nem volt érdeklődés és árfolyamuk változatlan maradt.

= Árlejtés egészségügyi cikkek szállítására Kairóban. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: Az egyiptomi konzulátus értesítése szerint, április 17-ikén a kairói egészségügyi minisztérium árlejtést tart különböző egészségügyi cikkek szállítására. Az árlejtés részletes feltételei megtudhatók Bucurestiben, az egyiptomi konzulátusnál.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS

felelős

Felelősségrevonás az ellenőrzés elmulasztásáért

A Legfelsőbb Számvevőszék döntése a hunedoaramegyei volt adminisztrátorok szabálytalanságai miatt

A legfelsőbb számvevőszék negyedik szekciójára tegnap két volt hunedoaramegyei pénzügyi adminisztrátor, P. és J. szokatlanul érdekes ügyben hozott eljijelentőségű határozatot, amellyel egy évek óta huzódó per aktáit zárta le most végérvényesen. Az eset részletei a következők:

Néhány évvel ezelőtt Seratin adminisztrátort nevezték ki a hunedoaramegyei pénzügyigazgatóság élére és amikor az új adminisztrátor J.-től átvette a hivatalt, jelentékeny összegű hiányt állapított meg a főpénztárban. Seratin vizsgálata szerint B. szolgálati főnök 84 ezer lejt vett át különböző tételekben úgy a többi jövedelektől, mint a vármegye illetékes hivatalától, s ebből Seratin 114 ezer lejt hiányt

állapított meg. Emiatt J. adminisztrátort kihallgatták, aki azt állította, hogy a hiány elődjének, P. igazgatónak működési ideje alatt keletkezett, mert J. csupán tíz napig működött az adminisztrátori állásban. A pénzügyminisztérium 26 ezer lejt visszafizetésére kötelezte B. szolgálati főnököt, a többire nézve pedig ki-mondta a két adminisztrátort anyagi felelősségért.

E határozat ellen úgy J., mint P. volt igazgatók fellebbeztek a legfelsőbb számvevőszékhez, amelynek negyedik szekciója több órán át foglalkozott az ügyvel és elutasította P.-t és J.-t. Az ítélet indokolása szerint a két adminisztrátor nem ellenőrizte megfelelő módon a szolgálati főnököt és ezért az ő anyagi felelősségüket is megállapította a legfelsőbb fórum.

Számozott helyek lesznek a filléres gyorson

150 ember maradt le a Iasi—bucuresti-i filléres gyorsról

Az ország minden részéről megindultak a rendszeres filléresgyors-járatok, egyelőre csak az ország fővárosa felé. Tekintve, hogy a jegyek ára a lehető legalacsonyabbra van szabva, az utazóközönség igen nagy számban veszi igénybe ezeket a vonatokat. A múlt héten Iasiból indult Bucurestibe egy filléresgyors és erről a vonatról 150 utas maradt le, akik az utolsó napon akartak jelentkezni és mivel a vonat utasainak száma betelt, már nem kaptak jegyet a filléresgyorsra.

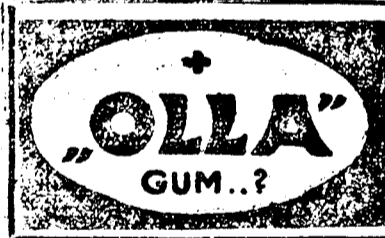
Mint már megírtuk, Aradról március 17-én este indul egy filléresgyors Bucurestibe, amelyen 550 lejért lehet az Arad—Bucuresti-i útra oda és vissza megtenni. A rekord olcsó árvaló tekintettel úgy Arad, mint Temes megyében igen nagy érdeklődés van a filléresgyors iránt és nagyszámu utas jelentkezett már a vonatra.

A filléresgyorsra Arad és Temesvár között minden állomáson fel lehet szállni. Temesvár után már csak Lugoj és Caransebesen vesznek fel utasokat, Caransebes és Bucuresti között a vonat csak ott áll meg, ahol a vonalszolgálat azt feltétlenül szükségessé teszi.

Az utasok zöme Aradról és Timisoaráról, valamint a megyéből indul. A vonaton minden hely meg van számozva, úgy mint a Rapid-vonatokon s így minden utas részére biztosítva lesz az ülőhely, még ha közbeeső állomáson is száll fel. A vonatot a CFR annyi vagonból állítja össze, hogy minden utasnak legyen helye.

A filléresgyors március 17-én, szombaton este nyolc órakor indul Aradról. Tíz óra meg tovább Timisoaráról és vasárnap reggel érkezik Bucurestibe. Vasárnap délután lesz Bucurestiben a Kínizsi—Venus nemzetibajnoki mérkőzés, amelyre a filléresgyors utasai már most előre rezerválhatják a belépőjegyeiket. A vonatot hétfőn este indul vissza Bucurestiből és kedden reggel érkezik Aradra.

Az utazásra beiratkozni március 14-én este hét óráig lehet a *Wagons-Lits-Cook Menetjegyirodában*, a *Minorita-palotában*. Ugyanitt lehet olcsó bucuresti-i szállodai szobáról is gondoskodni. Tekintettel arra, hogy a vonaton összesen 400 utasnál több nem lehet, ajánlatos mindenkinek, aki menni akar, legalább előjegyeztesse magát.

Ha óvszer — akkor legyen „OLLA” a világmárka.

Rádió műsor

— Romániai társadalmi —

SZOMBAT, MÁRCIUS 3.

Bucuresti 13: Tözsdei és vízársélelentes. Utána Déli hangverseny. 14: Hírek. 14.20: Könnyű zene. 17.15: Felolvasás 17.30: Zene. 17.40: Gyermekek órája. 18: Rádiózenekar. 19: Hawaii-trió. 20: Orvosi előadás. 20.20: Zenekari hangverseny. 21: Kétzongorás hangverseny. 21.50: Melaxa Margit énekel. 22.15: Vendéglátó zene. 22.45: Hírek közvetítése. 23: A zene folytatása. — Budapest I 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 1: Déli harangszó. 1.05: Országos Postászenekar. 1.30: Hírek. 2.30: Halász—Fischer Annie hegedül. Pethő Imréné énekel, zongorán kísér Polgár Tibor és Pethő Imre. 5: A Rádióélet meseórája. 6: A Szociális Missziótársulat előadása. 6.30: Kárpáthy Zoltán dr. magyar nótákat zongorázik. 7: Gajári István dr. felolvasása a híres tréfacsináló Beöthy Algernonnól. 7.30: Népszerű lemezek. 8.40: Ida Aaw-Loo eszt dalokat énekel. 9.10: Helyszíni közvetítés a Városi Színházból. „Szabad a csók”. Operett. 10.15: Hírek. 12.15: Jazzzenekar. — Bécs. 12.30: Déli zene, lemezek. 18.15: Az Állástalanok zenekara. 20.30: Hadrabova Éva dal és áriaestje. 21.15: A Szent István-torony körül. Riedinger Lothar bécsi egyvelege. 23.05: A Peger-zenekar hangversenye. — Berlin. 14: Vidám hétvége, könnyű lemezek. 15.35: Zenekari lemezek. 17: Könnyű zene. 19.25: Vidám tízperc. 21.10: Az S. S. történelmi hangversenye a Sportpalotából. Utána: Könnyű zene szopráns és tenorokkal. — Kassa. 12.30: Lemezek. 13.30: Rádiózenekar. 18.10: Lemezek. 19.15: Lemezek. — Königs-wusterhausen. 13.10: Händel-hangverseny. 15: Dal- és tánclemezek. 18.40: A Woitschach-zenekar könnyű zenéje. 21.10: Berlin. 23: Hírek. 23.25: Célunk: Az 1936-i olimpia. Utána: Königsberg. — Langenberg. 18: Vidám énekóra egy polgári iskolában. 18.15: A kamarazenekar vidám dalai, közben könnyű zene. 23.35: Szórakoztató lemezek. Utána: Könnyű és tánczene Siegenből. — Milano. 20.30: Lemezek. 21: Lemezek. 21.40: Mascagni: Si, operett 3 felvonásban. — Pozsony. 13.10: Lemezek. 13.35: Déli zene. 18.55: Lemezek. 19.15: Magyar óra. — Svájc. Aleman. 17: Hangverseny Luganóból. 19: Tánclemezek. 20: Zürichi harangszó. 20.30: Harmonika. 21.30: Müller-Chappuis Rudolf zongoraművész játéka. 22: Hírek. 22.10: Offenbach-Daphné és Chloé, 1 felvonásos operett. Utána: Tánclemezek. — Varsó. 13.05: Népszerű lemezek. 19.20: Jazz dalokkal. 21.02: Könnyű zene. 22.20: Chopin-művek zongorán. 23.15: Könnyű lemezek.

VASÁRNAP, MÁRCIUS 4.

Bucuresti. 18: Marcu-zenekar, délutáni zene. 20.20: Lemezek. 21: Igy Pia énekel. 21.20: Rádiózenekar. 22.15: Rádiózenekar. — Budapest I 10.15: Hírek. 11—12.10: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. 12.15—1.15: Unitárius istentisztelet. 1.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 3: Hanglemezek. 4: „A magyar növényvédelmi szolgálat”. 4.45: Diósgyőr—Vasgyári Vasnunkások Dalárdája. 6: Budapesti Hangverseny Zenekar. 7.20: „Mexikói utiképek”. 7.50: Roosz Emil zenekarának műsora. 8.40: Sporteredmények. 9: Zágon István csevegése. „Kisért a múlt”. 9.30: Magyar nóták. Előadja Nagy Izabella, Palló Imre dr. és Magyar Imre cigányzenekara. 10.50: Hírek. 11: Melles-vonósnégyes. 11.35: Heinemann Ede jazzzenekara. 12.20: Kurina Sini és cigányzenekara muzsikál. Budapest II. 4—4.45: Hanglemezek. — Bécs. 9.05: Lemezek. 12.20: Szimfonikusok Offner Herta zongoramű-

vészével. 13.30—15: Rádiózenekar. 20.25: Brahms F-moll szonáta Keringő (Weingarten Pál zongorázásában). 21: Szent István-templom, hangfilm. 22.05: Strauss János: Stimplicius, operett 3 felvonásban, Leon Viktor szövegével. — Berlin. 12.30: Böttö: Mefisztotelesz, részletek lemezek. 15.35: Gyermekdalok. 17: A nagy berlini zenekar hangversenye. 20: Házizene. 21: Protze: Mühlhausen, fantasztikus operett. 23: Hírek. Utána éjfélig szórakoztató és tánczene. — Königsberg. 16.20: A kis-rádiózenekar hangversenye. 19.30: Schumann Klára zeneművei ének- és zongoraelőadásban. 23.55: Kedvenc nyitányok, Operai zenekar. Flotow: Márta Suppé: Költő és paraszt Kéler Béla: Magyar vígjátéknyitány. Suppé: Szép Galatea, Wagner: Rienzi. Milano. 16.30: Lemezek. 18: Vegyes zene. 20.15: Lemezek. 20.45: Lemezek. 22: Operaközvetítés. — Pozsony. 12.30: A rádiózenekar hangversenye. Soetens Róbert párisi hegedűművésszel. 19.15: Magyar óra. Koricsánszky: A jövő hét zenei eseményei. Utána a rádiózenekar hangversenye.

KÖNYVEK

A halott szerető. Az Atheneum kiadásában a Magyar Írók sorozatának első köteteként most jelent meg Bibó Lajos új regénye: „A halott szerető”. Bibó Lajos új művében egy alapjában véve jószándéku és tisztáéletű, de önzésében korlátolt férfi és egy eszményi nőalak életén, tévedésén, szenvedésén és megigazulásán keresztül az örökkévaló szerelemnek állít emléket. A regény felépítésében és szerkezetében teljesen újszerű. A mese rohanó és izgalmas és az egészet az író forró és robusztus temperamentuma fűti át. „A halott szerető” Bibó Lajosnak legkiforrottabb műve. A kivaíró ebben a nagy regényében a művész virtuozitásával, a költő szárnyaló erejével és a vérből alkotó könyörtelen realitásával mutat rá az emberi lélek és a mindent elsöprően szenvedélyes szerelem csodálatos rejtelemére. A díszes és előkelő kiállítású könyv ára 78 lej, kapható minden könyvtárkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál: Cluj.

Kassák Lajos: „A telep”. Kassák Lajos új regényében egy olyan világ tárul elénk, amely itt van körülöttünk, de amit a legtöbben még észre sem vettünk. Fiktal, egészséges emberek, akik úgy mondhatnók, és és föld között kalmódni és mégsen mondanak le az élethez való jogokról és az író sem néz el fölöttük fölényesen, mint valami ócska kam-lon föött. „Emberek ők is”, mondja Kassák. „Nem ritkán egyszerűbb emberek, mint mi magunk, akik a kereteken belül, rendezettebb viszonyok között tengünk, tengünk. Látszatra alig érdemes szót ejteni róluk, de én úgy érzem: csillog ragyog fölöttük, ami egyszer közvetlen őket a szegénység pocsolójából”. „A telep” irodalmi érdekessége, hogy a zárt kompozícióban nem egy, hanem egymás mellett, helyesebben egymást keresztezően két témát mond el. Az egyik téma az író élete, aki a regényt írja, a másik pedig a telep élete, amit az író megír. Párhuzamosan játszódnak le előttünk az író belső vergődése, küzködése az anyaggal, harc a kifejezési formáért és ugyanakkor előttünk formálódik ki „A telep” regénye, mint műalkotás. Szokatlan kísérlet, de úgy hisszük, Kassáknak sikerült megoldani a problémát és ezzel „A telep”-et egy lépéssel az eddig megjelent könyvei elé helyezte. Nem tért le eddig folytatott utjáról, de feltétlenül tovább jutott rajta. A regény 250 oldaton, szép kiállításban, Pantheon-kiadásban fűzve 87, vászonkötésben 126 lej minden könyvtárkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LAKÁS.

HAZASPAR KERÉS elegáns fürdőszobás uccai butorozott szobát esetleg teljes elátással a főtéren. Cimeket az Aradi Közlöny kiadója kéri. 882

TELJESSEN modern 8 szobás és 5 szobás ujonnan festett lakás Bulevardul Regina Maria 2. számú házban kiadó. 839

KBRESEK központban szép butorozott szobát, konyhával. — Cimeket kérem a Dacia portánál leadni. 840

Elegáns garzon uri-, háló- és fürdőszobás lakást keresek, reggelivel, a Dacia-kávéház környékén. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek.

ALKALMAZÁS.

MECHANIKAI műhelyem részére tanonc vagy gyakornok fizetéssel felvétetik. „Szegetű” írógépvállalat, Str. Bratianu No. 7. 885

Réz- és bronzöntőt keresünk felvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 881

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KERÉSEK használt, jókarban levő modern biliárdasztal. Cimeket az Aradi Közlöny fiókküldésébe. 841

Pasteurizált 450
Salontai-Teavaj
minősége Romániában egyedülálló

Gyári ebédlőszőnyeg, perzsa-szőnyegek, arany és ezüst tárgyak, antik komód, kredenc, ágy és szalon, kis asztalkák, gyönyörű vázák, Nyilasy Romek és egyéb festmények, fali vitrinek, sakk, gobelinek, férfi kabát és ruhák, női bundák, szőrmék, uri szoba, ebédlő, háló, szalonberendezések, márkás zongorák stb. eladók. SALGONE bizom. üzlete. Str. Horia 1, Neumanpalota. 1000

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

NAGY KIÁRUSÍTÁS A COMISIOBAN. Garnitúrák párnázott 500 lejtől kezdve. Iróasztal 500 lej, csillárok 300-tól. komplett ebédlő 3500, otománok 750, toilette tükrök 500 lej, előszoba falak 450-tól. 10¹ szőrmatraccok 300 lej darabja rézárnyak, függönyök 2 ablakra, prima brokát 1350, konyhabutorok 800 lej, egyes szekrények 580 lej, ebédlőszőnyegek, valódi és gyári. Singer varrógépek 1200-tól. hálószobák 2900-tól. álló lámpa stb. Aranyat legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” bizület Bul. Reg. Maria 13., Dacia kávéház mellett.

ÜZLETEK.

Két üzlethelyiség kiadó Piaa Catedralai 5. szám alatt. 381

SZENTLANYFALVÁN 150. sz. alatt üzlethelyiség lakással együtt kiadó. 809

Hirdessen az Aradi Közlönyben!